

JÖNKÖPING UNIVERSITY

*School of Education and
Communication*

Arktiskt självstyre eller arktiskt självintresse?

Begränsad frigörelse för den arktiska
ursprungsbefolkningen inom nationalstater

KURS: Examensarbete, 15hp

PROGRAM: Internationellt arbete inriktning Globala studier

FÖRFATTARE: Clara Andersson, Isabel Wilson

EXAMINATOR: Håkan Nilsson

TERMIN: VT19

SAMMANFATTNING

Clara Andersson & Isabel Wilson

Antal sidor: 35

Arktiskt självstyre eller arktiskt självintresse?

Begränsad frigörelse för den arktiska ursprungsbefolkningen inom nationalstater.

Den här flerfallstudien har som syfte att undersöka hur den arktiska ursprungsbefolkningen ges regionalt inflytande i intressefrågor som direkt eller indirekt påverkar deras traditionella livsuppehälle i de arktiska områden som tillhör Ryssland, USA, Kanada, Danmark (Grönland) och Norge. Studien tillämpar metoden Ethnographic Content Analysis och utgår från teorierna liberalism och realism inom internationella relationer för att analysera ländernas arktiska policys och institutionella processer som berör deras arktiska ursprungsbefolkning. Vikten av inflytande i staternas institutionella processer är vital för ursprungsfolkens fortsatta överlevnad i Arktis, och eftersom Arktis beräknas bli en ny global region för utveckling så är det viktigt att identifiera farorna som dåliga strategier, policys, rättsliga ramverk och samarbeten skulle kunna skapa i relation till välbefinnandet hos regionens ursprungsbefolkning. Resultatet av studien visar på att Arktis som område är väldigt viktigt ur ett geostrategiskt och ekonomiskt perspektiv för länderna, och resulterar i att ursprungsbefolkningens inflytande blir begränsat eller försvårat av staten i vissa sakfrågor som berör båda parter. Flertalet länder erkänner den arktiska ursprungsbefolkningens mänskliga rättigheter, men hur rättigheterna implementeras och vilken utsträckning ursprungsbefolkningen får medverka i implementeringen skiljer sig åt mellan staterna. Skillnaden ligger framförallt i hur maktstrukturen är fördelad mellan staten och ursprungsbefolkningen, där vissa länder uppvisar en stark centralmakt medan andra ger större utrymme för självbestämmande och självstyre. Generellt har staterna därför en betydande roll för beslutstagande influerat av både realistiska och liberalistiska värderingar. I den mån som staterna agerar efter liberalistiska värderingar så arbetar dem aktivt mot att samarbeta med ursprungsbefolkningen och bekräfta deras rätt till inflytande för att generera en representativ bild av samhället. Å andra sidan visar nationalstatens centrala roll i beslutsprocesser på att realistiska värderingar fortfarande väger tungt i samhällsstrukturen samt utformandet av nationella intressen och policys.

Sökord: Arktis, ursprungsbefolkning, självstyre, självbestämmande, institutionella processer, Ethnographic Content Analysis, liberalism, realism, internationella relationer

Postadress

Högskolan för lärande
och kommunikation (HLK)
Box 1026
551 11 Jönköping

Gatuadress

Gjuterigatan 5

Telefon

036-101000

ABSTRACT

Clara Andersson & Isabel Wilson

Pages: 35

Arctic self-determination or Arctic self-interest?

Limited liberation for the Arctic indigenous peoples within the nation state.

This multiple case study has the purpose of examining how the Arctic indigenous population is given regional influence in issues that directly or indirectly are affecting their traditional livelihoods in the Arctic areas belonging to Russia, the United States, Canada, Denmark (Greenland) and Norway. The study applies the method of Ethnographic Content Analysis and uses the international relation theories of liberalism and realism to analyze the nations' Arctic policies and institutional processes that affects their Arctic indigenous population. The matter of influence within the states institutional processes is of vital significance for the continued survival of the Arctic indigenous population, and since the Arctic is believed to become a new global area of development, it is important to identify the dangers that bad strategies, policies, legal framework and cooperation could create in relation to the well-being of the Arctic indigenous people. The result of the study show that the Arctic is important both as a geostrategic and an economic perspective for the countries, which limits or obstruct the influence given to the indigenous peoples in issues affecting both parties. The majority of the countries recognize the Arctic indigenous peoples' human rights, but the countries differ in both how the rights are implemented and to what extent the indigenous population are part of the implementation. The difference lies especially in how power is distributed between the state and the indigenous people, where some countries showcase a strong centralized power within the government and other states devote a greater space for self-determination and autonomy. Generally, the states' role for decision-making is therefore of great importance, influenced by both realistic and liberal values. When acting upon liberal values, the states actively work towards cooperation with the indigenous people and recognizing the indigenous people's right to influence, to generate a representative depiction of the society. However, the nation state's central role in decision-making display that realistic values still are paramount in the structure of society and in the formation of national interests and policies.

Keywords: the Arctic, indigenous people, self-determination, self-rule, institutional processes, Ethnographic Content Analysis, liberalism, realism, international relations

Mailing Address

Högskolan för lärande
och kommunikation (HLK)
Box 1026
551 11 Jönköping

Address

Gjuterigatan 5

Telephone

036-101000

Innehållsförteckning

1. Inledning	1
2. Syfte och frågeställningar	2
3. Tidigare forskning och teoretiska utgångspunkter	2
3.1 Tidigare forskning	2
3.2 Teoretiska utgångspunkter	4
3.2.1 Liberalism	5
3.2.2 Realism	6
4. Metod	8
4.1 Kvalitativ innehållsanalys	8
4.2 Ethnographic Content Analysis	8
4.3 Dokument som datakälla	10
5. Bakgrund	11
5.1 Ursprungsbefolkningen i Arktis	11
5.1.1 Inuiter	11
5.1.2 Samer	13
5.2 Internationella riktlinjer för skydd av ursprungsfolkens rättigheter	13
6. Resultat och analys	15
6.1 USA	15
6.2 Kanada	18
6.3 Danmark (Grönland)	22
6.4 Norge	26
6.5 Ryssland	29
7. Diskussion och slutsatser	32
Referenser	36
Bilaga 1	42
Bilaga 2	43
Bilaga 3	44

1. Inledning

På den norra delen av jordklotet ligger Arktis, ett geografiskt område av havsis, hav och landmassor som är uppdelat i territorier tillhörande de närliggande länderna. De närliggande länderna Ryssland, Norge, Amerikas förenta stater (USA), Kanada, Island, kungariket Danmark, Sverige, Norge och Finland, ingår alla i det Arktiska rådet, ett forum där länder med koppling till regionen kan bearbeta arktiska intresseområden. Arktiska rådet består även av sex permanenta medlemsorganisationer som representerar de arktiska ursprungsfolken. Arktis som region är på samma gång även av internationellt intresse för flera andra av världens stater. Arktiska rådets medlemslista har en lång rad stater som önskar bli godkända för observationsstatus i rådet (Norwegian Ministry of Foreign Affairs, 2014). Bland andra har Japan, Kina, Sydkorea och Singapore observationsstatus i rådet, och ytterligare länder som aktivt söker efter att bli observatörer är Turkiet, Mongoliet, Schweiz och Grekland (International Security Advisory Board, 2016). Det globala intresset härstammar mycket från tillgången till och rätten att utvinna resurser i den arktiska regionen, och driver på en internationell press som sätter stat mot stat i vad både media och forskarvärlden spekulerar kan bli en möjlig framtida arktisk konflikt. Med hög spänning i det globala säkerhetsläget och nya påfrestningar kring det regionala styret i Arktis markeras behovet av både internationellt samarbete och konsensus mellan de olika intresseaktörerna i säkerhetspolitiska frågor (Griffiths, 2011), men även vad gällande sociala frågor och klimatförändringar. Förenta Nationerna (FN) beskriver Arktis som en region av stora utmaningar. Mänsklig aktivitet i Arktis kan kopplas ihop med utsläpp av olja och andra kemikalier i regionen som förvärras av regionens låga temperaturer som saktar ner den naturliga nedbrytningsprocessen av kemiska föroreningar. Ursprungsfolken som bor i den arktiska regionen klassificeras därför som en av de mest utsatta folkgrupperna i världen då deras traditionella levnadssätt hotas exempelvis av smältande isar som påverkar migrationsrutten för djurlivet i regionen, en påverkansfaktor som kopplas ihop med den arktiska befolkningens nära koppling till lokala resurser för livnäring (UN Environment, u.å.).

De nordligaste delarna av länderna med kust mot Arktis är bosatta till största del av inuiter, spridda över USA, Kanada, Ryssland och Danmark (Grönland) och i Norge, Sverige, Finland och Ryssland lever även samer (Arctic Council, 2017). Olika politiska och ekonomiska intressen på nationell och internationell nivå påverkar hur den arktiska befolkningen lever sina liv, utövar sin traditionella kultur och anpassar sin vardag. Två stora internationella ramverk existerar idag som riktar sig mot att skydda världens ursprungsfolks rättigheter: *United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples* (UNDRIP) från 2007 och Internationella arbetsorganisationens (ILO) *Convention concerning Indigenous and Tribal Peoples in Independent Countries (No. 169)* från 1989 (Alfredsson, 2010). Utvalda representanter för både inuiter och samer finns representerade i det Arktiska rådet, genom organisationerna Inuit Circumpolar Council (ICC) och Saami Council (SC) (Arctic Council, 2017). Samtidigt beror de arktiska ursprungsfolkens rättigheter på varje stats beslut hur de ska uppmärksamma och skydda ursprungsfolkens traditionella livsuppehållen. Regeringar har en tendens att behandla frågor i regionen som främst är av ekonomiskt intresse, som att skapa bättre tillgång till regionen genom utveckling av infrastruktur och en god arbetsmarknad (Arruda & Krutowski, 2017). I vissa fall anses till och med strategiska utvecklingar som utförs nationellt vara omöjliga för ursprungsbefolkningen att anpassa sig efter, då det slår mot känsliga delar av traditionen och kulturen (Callaghan et al., 2007). Eftersom internationellt samarbete också har utgångspunkt i stater som aktörer, så lämnas ofta politik som sker utanför mellanstatligt interagerande åt sidan, och ursprungsfolkens politik blir av sekundärt intresse (Shadian, 2018).

Staters sätt att hantera politik uttrycks i institutionella processer (Krippendorff, 2013), som innebär de strukturer, inklusive regler, normer och rutiner som är etablerade som riktlinjer för statens beteende inom den internationella politiken.

Eftersom Arktis beräknas bli en ny global region för utveckling så blir det viktigt att från ett globalt och internationellt perspektiv identifiera farorna som dåliga institutionella processer skulle kunna skapa i relation till välbefinnandet hos regionens ursprungsbefolkning. Vikten av inflytande i institutionella processer är vital för ursprungsfolkens fortsatta överlevnad i Arktis, särskilt då ursprungsbefolkningen är uppdelad i många olika grupperingar och är spridd över många länder. Den här studien kommer därför med hjälp av Ethnographic Content Analysis och teorier från internationella relationer undersöka hur den arktiska ursprungsbefolkningen ges inflytande i fem utav de arktiska kuststaterna, Ryssland, USA, Kanada, Danmark och Norge. I denna studie undersöks dessa länder eftersom de besitter stort geografiskt territorium och större ursprungsbefolkning i Arktis än andra länder i regionen (se Bilaga 1 och Bilaga 2 för visuell referens). Dessa länders ursprungsbefolkning samer och inuiter antas påverkas mer av arktisk politik i de mer geografiskt nordliga områdena kring polcirkeln.

2. Syfte och frågeställningar

Syftet med den här studien är att undersöka hur den arktiska ursprungsbefolkningen ges inflytande i intressefrågor som direkt eller indirekt påverkar deras traditionella livsuppehålle i de arktiska områden som tillhör Ryssland, USA, Kanada, Danmark (Grönland) och Norge. Syftet mynnar ut i följande frågeställningar:

- Hur kan liberalism och realism inom internationella relationer förklara ländernas institutionella processer i områden som berör deras arktiska ursprungsbefolkning?
- Vilka likheter och skillnader kan urskiljas i de arktiska aktörernas institutionella processer?

3. Tidigare forskning och teoretiska utgångspunkter

3.1 Tidigare forskning

De klimatförändringar som världen får uppleva idag påverkar dramatiskt reträtten av arktisk is under norra halvklotets sommarhalvår, vilket historiskt sett har varit en naturlig barriär till nya sjöfartsrutter, naturresurser och dispyter över marina gränser. Enligt en geologisk studie som utfördes av United States Geological Survey (2008) beräknas Arktis innehålla 30 % av all världens oupptäckta gas och 18 % av världens ännu oupptäckta olja, där runt 85 % av dessa resurser beräknas ligga ute till havs. Vissa analytiker tror att dessa resurser i ett framtida scenario kan bli åtkomliga permanent eller periodiskt till följd av att isen smälter (Johnston, 2010). År 2011 stod den globala frakten till havs för runt 80 % av den globala handelsvolymen (Sharp, 2011) och smältandet av sommarisen har påverkat möjligheten till att kunna använda den kortare Nordostpassagen och Nordvästpassagen mellan Asien och Europa (se Bilaga 3 för visuell referens) under större delar av året (Piskunova, 2010). De främsta aktörerna som antas påverkas av dessa effekter inom norra polcirkeln är de med kust mot Arktis: Kanada, Norge, Ryssland, men även USA, på grund av att Alaska är en tillhörande delstat, och Danmark som fortfarande påverkar stora delar av Grönlands socialpolitik då både Grönland och Färöarna tillhör kungadömet Danmark. USA och Ryssland kan anses vara stormakterna i detta samspel (Broznan, Leschine, & Miles, 2011).

På detta sätt har Arktis i modern tid efter kalla kriget åter fått en geopolitisk betydelse i det internationella samspelet där kustländerna vill hävda sin suveränitet och privilegierade ställning i regionen (Nilsson, 2018).

En effekt av detta återupptäckta säkerhetspolitiska intresse har resulterat i en debatt i både media och den vetenskapliga världen om huruvida Arktis kan komma att bli en region för konflikt i en kapploppning om dess resurser. I argumenten för en konflikteskalering nämner bland annat Rynning i sin vetenskapliga artikel *Arctic Security Order: Collective Security, Collective Defense, or Something New?* (2013) att öppnandet av Arktis territorium rör om i den gamla geopolitiska ordningen och utmanar gamla sätt att föra diplomati och hantera maktbalans. Om det 'nya' Arktis skulle leda till en situation där spänningarna mellan staterna förvärras, menar Rynning att dilemmat kan leda till att skapa en situation av 'collective defense', eller kollektivt försvar, där alla stater rustar upp sin militära kapacitet i syfte att avskräcka och skydda specifika geografiska territorium (Rynning, 2013). Samtidigt visar nästan alla vetenskapliga artiklar som undersöker debatten för konflikteskalering i Arktis att incitamenten till samarbete mellan länderna i regionen troligtvis både är större och väger tyngre än de för konflikt. Samarbete tillåter staterna att realisera det mest optimala resultatet som gynnar alla, det vill säga geopolitisk stabilitet som främjar utveckling, konservering och skydd av potentiella resursrika kontinentalhyllor, eftersom resursutveckling är den strategi som generellt ligger som huvudfokus i ländernas politiska strategidokument (Broznan, Leschine, & Miles, 2011). Politiskt sett är Arktis även en framgångssaga när det gäller mellanstatligt- och regionalt samarbete. Samarbetet i Arktis har vuxit fram genom de koordinerade aktiviteter som gemensamt har utförts, och detta politiska engagemang har lagt grund till den institutionalisering som skett i Arktis (Scopelliti & Conde Pérez, 2016). Arktiska rådet är ett exempel på ett högnivåforum som skapades för att förse deltagande länder med medel som främjar samarbete, samordning och interaktion mellan de arktiska staterna och arktiska ursprungsbefolkningar. Forumet ska belysa gemensamma intresseämnen, framförallt inom ramen för hållbar utveckling och miljöskydd (Bjola, 2013).

Arktis ökade politiska betydelse har vidare skapat påtryckningar att djupare utreda vad styrning eller ledning i Arktis faktiskt innebär. Arctic Governance (styrning inom Arktis) har dykt upp som ett begrepp men används inte som en officiell juridisk term. Ramverket för den nuvarande styrningen i regionen är samtidigt komplext då det måste inkorporera olika faktorer, såsom samarbete mellan olika statliga och icke-statliga aktörer, ekonomisk aktivitet, mänskliga rättigheter och klimatförändringar. Dessa utmaningar går utöver lokala, nationella, och regionala gränser och kräver hållbart transnationellt samarbete. De senaste decennierna har ramverket för arktisk styrning fått uppleva utvecklandet av olika institutionella strukturer för att befrämja samarbete, såsom Arktiska rådet, the Northern Forum, the Barents Euro-Arctic Council, med flera. Styrningen i Arktis och det internationella samarbetet står simultant inför svåra utmaningar. Även om samarbetet i regionen växer och visar sig bli mer effektiv, så påverkas den arktiska styrningen av fragmentering på grund av de inblandade aktörernas olika överlappande intressen och policys. Utöver detta orsakar de arktiska institutionernas informella natur, som den i Arktiska rådet, att det saknas juridiskt bindande beslut, och rådet fungerar istället ofta som forum för diskussion och konsultation (Loukacheva, 2010). I debatten om möjlig framtida scenarion för samarbete i den arktiska regionen lyser också den arktiska ursprungsbefolkningen tidvis med sin frånvaro. Ursprungsfolken diskuteras sällan som en aktör av vikt som kan påverka de arktiska ländernas beslut om utvecklingen i Arktis. Å andra sidan har utvecklandet av nya institutionella strukturer

inom regionen faktiskt lett till den ökade inblandningen och deltagandet av ursprungsbefolkningen både inom länder, men också mellan länder som representanter i Arktiska rådet eller medlemmar i Inuit Circumpolar Council (ICC). Som en icke-statlig organisation (NGO) visar bland annat ICC att även informella strategier kan avancera den arktiska diplomatin och stärka ursprungsbefolkningens rättigheter till deltagande (Loukacheva, 2010).

Arktiska ursprungsfolk, såsom inuiterna och samerna, är på detta sätt direkt påverkade av den samtida arktiska styrningen som är fragmenterad i många olika avdelningar kring sjöfartsrutter, turism, fiske och administration. Eftersom Arktis beräknas bli en ny global resursbas, region för utveckling, och centrum för internationell byteshandel så ligger det i allas aktörers intresse att identifiera farorna som dålig institutionell design skulle kunna skapa i relation till ny industriell aktivitet i regionen, hållbar utveckling, och framförallt välbefinnandet hos regionens ursprungsbefolkning. Regeringar har en tendens att behandla frågor i regionen som främst är av ekonomiskt intresse, som att skapa bättre tillgång till regionen genom utvecklad infrastruktur och en god arbetsmarknad (Arruda & Krutowski, 2017). Eftersom internationellt samarbete också har utgångspunkt i stater som aktörer, så lämnas ofta politik som sker utanför mellanstatlig interagerande åt sidan, och ursprungsfolkens politik blir av sekundärt intresse. Samtidigt har världens ursprungsfolk över de senaste decennierna använt sin gemensamma koloniala historia på de internationella, transnationella, och lokala nivåerna för att kunna skapa nya politiska institutioner och policys (Shadian, 2018). ICC är en ny form av regim inom den globala politiken, designad och kontrollerad av ursprungsfolken i Arktis, för att skapa inuitisk solidaritet som fungerar som en motvikt till nationalstaters inflytande och dominans i den arktiska politiken (Meyer, 2012). Till skillnad från nationalstater tänker ursprungsbefolkningen först och främst på vad som är viktigt ur ett socialt perspektiv, och är intresserade att bevara deras ursprung och traditionella levnadssätt som jakt, fiske och boskapshållning. Den fysiska platsen är viktig för ursprungsfolken, som känslomässigt binder samman den fysiska platsen och de organismer som befinner sig där, och den industriella utveckling som sker i regionen påverkar deras individuella och kollektiva känsla av tillgivenhet för sitt land ("sense of place"). Utan tillräckliga medel och policys på plats att både skydda och inkludera ursprungsbefolkningen, riskerar Arktis att bli en främmande miljö till dess ursprungliga invånare som forcerar en helt ny form av anpassning (Arruda & Krutowski, 2017).

3.2 Teoretiska utgångspunkter

För att kunna svara på studiens frågeställningar samt kunna utföra en vetenskaplig tolkning sätts två teorier i perspektiv till varandra, liberalism och realism. En jämförelse görs på detta sätt för att kunna förklara vad de olika aktörerna i den arktiska regionen har för bakomliggande belägg och incitament i utformandet av institutionella processer. Denna teoretiska anknytning och jämförelse mellan perspektiv hjälper stärka studiens strukturella validitet, ergo det som visar på sambandet mellan etablerade teorier och den data som undersöks (Krippendorff, 2013). Perspektiven valdes utifrån deras klassiska användning inom analys av staters beteenden på den internationella arenan, och för att de två perspektiven är passande motpoler inom politisk teori. Ibland är det svårt att åtskilja politisk teori från andra metoder och förklaringsmodeller inom politisk vetenskap, socialvetenskap och internationella relationer, men alla dessa vetenskapliga fält använder sig av teoretiska förklaringar som ansluter sig till politisk teori (Dryzek, Honig & Phillips, 2006).

3.2.1 Liberalism

Liberalism är idag en beskrivande faktor av internationell demokrati, exempelvis genom uttrycket "liberal demokrati" som används för att beskriva länder med fria och rättvisa val, som har ett lagsystem som åtföljs samt har skydd för allmänna friheter. Liberalismen kan sättas in i många olika teoretiska ramverk, som inkluderar teorin för internationella relationer. I paritet till realism, vilket i denna studie kommer att agera som motpolen till liberalism, ger liberalismen upphov till ett bredare synfält i jämförelse med realismen, speciellt med fokus på både den individuella människan och internationella organisationer (Meiser, 2017).

Liberalismen har efter Sovjetunionens fall etablerat sig som en empirisk förklaring till världsordningen och som en normativ bas för utrikespolitisk policy. I många år handlade kampen om liberalismen om kampen mot marxismen som ofta sågs som en direkt motståndare till teorin. Både liberalism i regeringsform och som politisk teori stod i klar konkurrens mot marxismen. Liberalismen såg mer till den individualistiska ontologin, medan marxismen förklarade politisk konflikt och världens strukturella uppbyggnad med utgångspunkt i de sociala klasserna i samhället. I sinom tid började marxismen att falla i engelsktalande länder och hjälptes inte av störtandet av Sovjetunionen 1989–1991 eller kapitalismens framväxt i det normalt marxistiska Kina (Dryzek, Honig & Phillips, 2006). En förklaring till den lyckade globala etablering av liberalism ligger i att de regeringar som driver sitt land i en liberalistisk anda medverkar till en fredlig och gynnsam världsordning, något som bland annat Michael Doyle, Francis Fukuyama och Immanuel Kant alla argumenterar för. Den gemensamma förklaringsmodellen grundas i att när stater blir liberala demokratiska länder, kommer de att upphöra att utgöra sig som ett militäriskt hot mot varandra (Gismondi, 2008). Två huvudanledningar pekar på varför liberalistiska stater inte ingår i krig gentemot varandra. Den första är att demokratiska stater har inre kontroll och begränsningar på makt genom institutioner och normer som främjar individuell frihet. Den andra innebär att demokratiska länder ser varandra som legitima och icke-hotande, vilket i större grad möjliggör för samarbete mellan staterna i fråga. Statistisk analys och historiska studier ger starkt stöd åt teorin om demokratisk fred, men flera ouppklarade diskussioner finns även. Bland annat kan begreppet demokrati argumenteras för att vara en ganska nutida utveckling i mänsklighetens historia, och att det därav inte finns många exempel på demokratiska länder som för militärisk kamp mot varandra. Även diskussioner kring hur liberala demokratiska styren har ingått i krig, exempelvis USA:s involvering i Irak-konflikten, är fortgående. Trots denna debatt, finns chansen för att den liberalistiska demokratiska freden ska vinna över den realistiska konstanta konflikten som ledande förklaringsmodell för världsordningen (Meiser, 2017).

Inom teorin för internationella relationer refererar liberalismen till idén om att individuella aktörer kan samarbeta och gemensamt etablera internationella institutioner för att uppnå ömsesidiga fördelar. Dessa ömsesidiga fördelar för alla människor ska leda till etableringen av rättvisa lagar och mänskliga rättigheter (Dryzek, Honig & Phillips, 2006). Mänskliga rättigheter var även ett ämne som bearbetades av John Locke. Han beskrev mänskliga rättigheter som att, i all sin enkelhet, de helt enkelt bara existerade naturligt. Detta kan även betraktas genom den internationella lagen om mänskliga rättigheter där människan rätt och slätt föds fria och med jämlika rättigheter. Denna naturliga syn på rättigheter kan således betraktas i både Lockes formulering av teori samt nutida internationell lag (Donnelly, 2006).

Den enskilde individen har följaktligen rätten att delta i demokratiska processer på samma grund som alla andra invånare har. Liberalismen anser att möjligheten till att delta i samhällsliga demokratiska processer ska lägga grunden till ett regelverk och ett samhälle som kollektivt reglerar invånarnas liv. Då individer från olika nivåer av samhället kan delta i formationen, skulle styrningen av samhället bli jämställt samt rättvist representera befolkningen. Demokrati är för liberalismen den högsta nivån av rättigheter - rättigheternas rättighet. Ofta sammankopplat med liberalism är även John Rawls "A Theory of Justice". Teorin presenterar en vision att sammankoppla jämställdhet med liberala värderingar. Liberalistiska tankar och värderingar påverkade även Rawls syn på rättvisa, där bland annat tankar om rättvisa möjligheter till alla individer ska existera och diskriminering aktivt ska motarbetas (Arneson, 2006). Viktiga beståndsdelar av den internationella liberalistiska teorin härstammar och är fortsatt förankrade i nationella policys. Om stater skulle förlora sin kapacitet till självförsörjning och inte längre kan tillfredsställa eller motivera sina medborgare mot en fortsatt utveckling, så menar liberalistisk teori att länderna kommer bli bakåtsträvande och resultera i tyranniska former av regim (Gismondi, 2008).

Idag kan de flesta av världens länder räknas som liberala demokratier, och världsordningen som den ser ut i nutid influeras till största del av liberalistiska tankar, något som kan visas genom internationell lag, frihandelsavtal och ömsesidigt ekonomiskt beroendeförhållande länder emellan. Den liberala världsordningen ger upphov till både fördömande av och sanktioner mot länder som går emot liberalistiska normer och värderingar. Ett exempel är när EU placerade ett handelsembargo av vapen på den kinesiska staten i samband med protesterna och konflikten som eskalerade på Himmelska fridens torg år 1989. Ett annat är hur den förhållandevis gynnsamma synen på USA minskade efter att landet unilateralt beslutade år 2003 att gå in med militär i Irak utanför FN:s spelregler. På internationell nivå bidrar liberalismen inom världsordningen på detta sätt till att fostra incitament till samarbete, underbygga dess fördelar, samt motarbeta de aktörer som vägrar delta eller ignorerar mänskliga rättigheter (Meiser, 2017). Men trots att liberalismen är djupt rotad i bevis på att teorin främjar fredligt samarbete mellan stater, existerar fortfarande en maktobalans mellan världens ursprungsbefolkning och stater i det internationella politiska systemet. Ursprungsbefolkningars syn på internationella relationer kommer i flera olika former och utmanar konceptet av staters enskilda suveränitet och statscentriska utgångspunkt för internationell diplomati. Ursprungsbefolkningar kämpar fortfarande med erkännande både nationellt och internationellt, och samarbeten som sker mellan stat och folkgrupp är inte alltid så att den uppnår likställda gemensamma fördelar. Det tydligaste exemplet är UNDRIP, som på ytan säkrar ursprungsfolkens egna nationers makt över frågor som påverkar dem och deras samhällen, men där ett flertal länder vägrade att anta deklARATIONEN till dess att artikel 46 etablerades i dokumentet som begränsar ursprungsfolkens spelutrymme (Corntassel & Woons, 2017).

3.2.2 Realism

Realism kan ses som en naturlig motpol till liberalism därför att den har ett utopiskt synsätt på utilitarism som realismen anser är omöjlig att uppnå i praktiken. Liberalism härstammar främst från djupgående spirituella och moraliska uppfattningar om mänsklig värdighet, även om det tog århundraden för dessa värderingar att bli enhetliga och bli given en politisk innebörd (Gismondi, 2008). Enligt realister begränsar liberalismen politik till det administrativa, regulativa, och juridiska för att kunna lösa institutionella frågor och befria individen från politisk instabilitet och konflikt.

Den klassiska liberala synen på institutioner är att de har uppstått för att realisera de moraliska värderingar som redan finns i samhället. Realister förkastar denna idé som felaktigt utopisk eftersom fridfullhet på detta sätt är i bästa fall endast flyktig, och instabilitet så väl som konflikt är ständigt återkommande möjliga scenarion. Realister anser att realistisk teori är den som bäst beskriver statsledares bild av världspolitiken. Det första antagandet som realism gör är att nationalstaten är den huvudsakliga aktören inom internationella relationer och individers- och organisationers makt är begränsade. Staten agerar som en enad aktör och beslutsfattare gör rationella beslut för att kunna följa upp nationella intressen (Antunes & Camisã, 2017). Realism inom internationella relationer antar för det andra att det råder anarki, alltså avsaknad av internationell överordnad styrning, i det internationella systemet och att stater därför vill maximera sin nationella säkerhet för att avskräcka potentiell konflikt. Denna syn på internationella relationer har rötter i den politiska teoretikern Thomas Hobbes syn på den civila statens naturliga tillstånd (Dyzek, Honig, & Phillips, 2006). Människan är av naturen sökandes efter det som gagnar henne mest, och individer känner ärelystnad, misstänksamhet och rivalitet gentemot andra individer. Utan en gemensam makt såsom en stat som håller människor under kontroll befinner sig människor i ett tillstånd där det är ständig konflikt mellan individer (Hobbes, 2004).

Realister efter Hobbes inom internationella relationer, såsom Hans Morgenthau, hävdar att människans själviskhet, aptit för makt, och vår oförmåga att ha tillit till andra gör att staters beteende inom internationella relationer är förutsägbara. Varje politiskt agerande är förenklat förklarat som ett försök till att behålla, öka, eller demonstrera nationalstatens makt, och policys som är baserade på idealism eller moraliska överväganden kan leda till ökad svaghet inför andra stater på den internationella arenan. Försök till att uppnå nationella intressen kan därför ses som omoraliska på det sätt att beslut och agerande inte baserar sig på moraliska överväganden. Politisk moral blir därför inte densamma som individuell moral (Antunes & Camisã, 2017) och politik i många områden kan inte alltid basera sig på individuella värderingar (Galston, 2010). Kenneth Waltz moderniserade senare realism som teori genom att gå bort mycket från människans inre natur i analysen av nationalstatens beteenden. Waltz teoretiska bidrag till realismen var bland annat att se till den själva anarkiska strukturen inom internationella relationer som en förklaring till nationalstaters beslut och beteende i världspolitiken. Varje stats agerande baseras här istället på deras relativa makt gentemot andra nationalstater, och kan därför enkelt mätas i praktiken i jämförelse med idén om människans tvivelaktiga moral (Antunes & Camisã, 2017).

Den kritik som har lyfts mot realism är bland annat att teorin kan ses som en självuppfyllande profetia, som förklarar för världsledare att alltid agera på den internationella arenan med misstänksamhet mot andra och makt i åtanke. Realism kritiseras också för att fokusera alldeles för statiskt på nationalstaten som bestående aktör, och ignorerar den influens som individer och organisationer har inom staten, speciellt efter det att kalla kriget orsakade en stor transformation inom det internationella systemet som minskade konkurrens och öppnade upp för nya möjligheter till samarbete (Antunes & Camisã, 2017). På senare tid har även helt nya perspektiv inom internationella relationer riktat kritik mot att staten skulle vara den enda utgångspunkten för världspolitiken och den geopolitiska kartan. Ursprungsbefolkningars syn på internationella relationer ter sig exempelvis annorlunda genom att utmana den statscentriska världssynen på tre sätt: 1) perspektivet utmanar statens suveränitet genom att hävda egen auktoritet över traditionella marker och naturresurser, 2) perspektivet avslöjar att det statscentriska världssystemet har grund i

kolonialistiska och imperialistiska värderingar, och 3) ursprungsbefolkningars världsåskådning och sedvanor inbjuder till att föreställa sig hur makt kan delas både inom och utanför statsgränserna (Corntassel & Woons, 2017).

4. Metod

Den här studien baserar sig på en flerfallstudie som forskningsstrategi och tillämpar angreppssättet Ethnographic Content Analysis (ECA) som en specialiserad variant av kvalitativ innehållsanalys vid undersökandet av de arktiska länderna. Fallstudier är en typ av forskningsdesign som innebär en detaljerad och intensiv analys av ett eller flera fall men som samtidigt låter forskaren behålla ett holistiskt och verklighetsbaserat perspektiv (Bryman, 2016; Yin, 2013). Fallstudier är enklast definierade som ett intensivt studium av ett enskilt eller några enstaka fall i ett försök att generalisera resultaten, och kan både vara kvantitativa och kvalitativa (Gerring, 2007). Enligt Gerring (2007) används fallstudier som forskningsstrategi med fördel om studien i sin undersökningsdesign bland annat är utforskande snarare än bekräftande, om populationen forskaren undersöker är heterogen snarare än homogen, om tillgängliga data är koncentrerad snarare än utspridd, när inre validitet ges företräde över extern validitet (interbedömarreliabilitet), och när djupare förklaringar värderas högre än breda tolkningar. De fall som kommer att undersökas är länderna Ryssland, Kanada, USA, Danmark (Grönland) och Norge. Urvalet av dessa stater gjordes av två huvudskäl: att de alla besitter geografiskt territorium över stora delar av den arktiska regionen och att den arktiska ursprungsbefolkningen inom detta territorium antas påverkas av ländernas nationella intressefrågor som berör Arktis (se Bilaga 1 för visuell referens). För att kunna förklara de institutionella processer som ligger bakom utformandet av ländernas arktiska strategi kommer huvudsakligen officiella dokument, rapporter och vetenskapliga artiklar analyseras med hjälp av ECA och teorier inom internationella relationer.

4.1 Kvalitativ innehållsanalys

Innehållsanalys som metod för analys av dokument kan ske både kvantitativt och kvalitativt, och för just denna studies syfte appliceras den kvalitativa formen. Vikten ligger på forskarens roll att konstruera mening i och av texter och det är även viktigt att förstå meningen i den kontext där något analyseras (Bryman, 2016). Inom kvalitativ innehållsanalys finns det på detta sätt vissa kunskapsteoretiska utgångspunkter som iakttas vid analysen av texter, såsom dokument, som skiljer metoden åt från kvantitativa ansatser. Bland annat ses texter som något som inte har objektiva kvaliteter eller som endast är identifierbara med en enskild innebörd, utan korrelerar med beskaffenheten av den kontext texten är skapad i. Textens innebörd är därför relativ och beroende av specifika kontexter, diskurser och ändamål, och kan inneha en underliggande mening som går utöver det bokstavliga. På detta sätt behöver åsikter kring en viss innebörd av text inte delas mellan forskare, då det skulle begränsa analytikern till en enda ”erkänd” syn på världen (Krippendorff, 2013).

4.2 Ethnographic Content Analysis

En variant av kvalitativ innehållsanalys är Ethnographic Content Analysis som utvecklades av den amerikanske sociologen David Altheide, en tillämpning som idag är vida känd inom kvalitativ metod. ECA som tillvägagångssätt beskrivs som en som en öppen tematisk analys och följer en rekursiv och reflexiv rörelse mellan begrepp som utvecklas via urval av data, insamling av data,

kodning av data, och analys/tolkning av data (Bryman, 2016). Vissa förutbestämda kategorier vägleder initialt studien i sökandet och indelning av data, men andra typer av kategorier är förväntade att komma fram under tiden för analys. ECA tillåter därför potentiell förfining och uppkomsten av nya kategorier och involverar en iterativ process fram och tillbaka mellan konceptualisering, datainsamling, analys och tolkning av data än vad som gäller för kvantitativ innehållsanalys. Fokus inom metoden ligger främst på upptäckten och beskrivning av kontext, underliggande mening, mönster, och processer, snarare än att följa den positivistiska metodiken som görs inom traditionell kvantitativ innehållsanalys där analysen ramar in data utefter fördefinierade kategorier (Altheide & Schneider, 2013; Given, 2008). Grounded Theory (grundad teori) beskrivs ibland som ett liknande tillvägagångssätt för kvalitativ innehållsanalys. De två metoderna skiljs åt främst i variation av analysprocessen än att de skiljs åt som fullständigt separata tillvägagångssätt. Altheide försöker att beskriva skillnaden mellan de två med att ECA försöker identifiera och samla all relevant data som täcker området för det specifika ämne som ska studeras, medan metoden för grundad teori främst behandlar hur forskaren analyserar data efter att den väl är insamlad. Grundad teori försöker även generera tydliga och testbara hypoteser som ett fundament för ny teoriutveckling, något som kan tvinga forskaren att exkludera vissa material. ECA är huvudsakligen inte orienterad mot utvecklandet av teori, men är bekväm med tydliga beskrivningar och definitioner som kan vara kompatibla med datamaterialet, vilket i sin tur kan hjälpa generera koncept lämpliga för prövning av en teori i andra typer av dokument (Altheide & Schneider, 2013). I boken *Qualitative Media Analysis* (2013) beskrivs processen av ECA mer ingående i olika steg: 1) forskaren problematiserar ett fall att undersöka, 2) forskaren gör sig bekant med den kontext i vilken dokumenten skapas/ har skapats, 3) forskaren gör sig bekant med flera mindre exempel på relevanta dokument, 4) forskaren genererar några kategorier (variabler) som kan styra insamlingen av data och skapar utefter detta ett utkast till ett protokoll (kodningsmanual) i termer av de kategorier som formulerats, och till sist 5) forskaren reviderar protokollet som en iterativ process och väljer sedan till fler fall för att ytterligare förfinas urvalet (Altheide & Schneider, 2013).

Denna studie kommer använda sig av processen för ECA som beskriven av Altheide vid analysen av länderna som olika fall. I studien problematiserades fem arktiska länder som fall att undersöka genom att de har kust mot Arktis och har en signifikant stor arktisk ursprungsbefolkning, samt att det existerade en viss otydlighet kring hur mycket inflytande samma ursprungsbefolkning har i sakfrågor som berör dem. För att bli bekant med kontexten kring ländernas institutionella processer och ursprungsbefolkningens situation undersöktes först och främst ländernas egna officiella publikationer och arktiska strategier, och utöver det även samernas och inuiternas kultur och historia. För varje land söktes därefter ett flertal relevanta dokument, rapporter, publikationer och vetenskapliga artiklar för varje land och utifrån uppdelningen av ursprungsbefolkningen som samiska eller inuitiska folkgrupper och organisationer. Utifrån detta material inkorporerades teorierna realism och liberalism inom internationella relationer. Teorierna kan djupare förklara de institutionella processer som ligger till grund för Rysslands, Norges, Danmarks, USA:s och Kanadas agerande i frågor rörande ursprungsbefolkningen. Liberalism och realism användes på så sätt som vägledande kategorier som utgångspunkt för analysen av officiella dokument, strategier, konventioner och rapporter. Ländernas institutionella processer blev genom detta ordnade i termer eller underkategorier som ordnades utefter definitionerna av vad som utgör liberalism och realism, exempelvis samarbetsvilja och mänsklig frihet under liberalism och centraliserad makt och internationell konkurrens under realism. Under sista steget reviderades allt insamlat material och

arbetades samman till en sammanhängande analys för varje land med citat som understryker kopplingen till teorierna.

4.3 Dokument som datakälla

Vad som anses vara relevanta dokument inom ECA inräknar all symbolisk representation och innebörd som kan användas vid insamling till analys (Given, 2008). Urvalet av officiella dokument, rapporter, nationella strategier och internationella konventioner togs fram baserat på ett systematiskt urval (relevance sampling) (Bryman, 2016; Krippendorff, 2013). Det systematiska urvalet har bedömt dokumentens textuella representativitet och möjlighet att kunna besvara studiens frågeställningar, exempelvis officiella nationella publikationer som reflekterar staternas direkta strategier, och om rapporter och konventioner har en god kontextuell insyn i arktiska internationella relationer och den arktiska ursprungsbefolkningens kultur. I praktiken innebär detta att vissa källor inte lika enkelt kan besvara vissa frågeställningar och analysenheter, framförallt på grund utav att det existerar olika grupperingar av arktiska ursprungsbefolkningar och att de arktiska nationerna har olika intressen och grad av transparens inom sina arktiska strategier. Studien har därför fått samla in data från flera olika källor, däribland tidigare studier, för att kunna inbegripa sig i den samtida arktiska kontexten. I *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology* (2013) förklarar även författaren Krippendorff att analytiker förlitar sig på olika former av säkra källor (sources of certainty) för att kunna utveckla sin analytiska konstruktion. Dessa källor kan vara tidigare innehållsanalysers framgång och misslyckanden, expertkunskap inom det kontextuella området, och tidigare etablerade teorier som kan förklara en strukturell överensstämmelse mellan den analytiska konstruktionen och kontexten (Krippendorff, 2013). Utefter Krippendorffs definition av säkra källor använder studien lärdomar från vetenskapliga artiklar inom tidigare forskning, expertkunskap taget från organisationer skapade och styrda av de arktiska ursprungsbefolkningarna, samt de etablerade teorierna liberalism och realism.

Det finns flera logiska analytiska konstruktioner som kan relatera data till den analyserade kontexten och hjälpa stärka studiens reliabilitet. En av dessa konstruktioner inom metoder för innehållsanalys är institutionella processer (Krippendorff, 2013). Vid analys av institutionella processer fokuserar innehållsanalysen på vilka strukturer, inklusive regler, normer och rutiner som är etablerade som riktlinjer för socialt beteende. I denna studie kommer analysen fokusera på de institutionella processer som ligger till grund för de arktiska aktörernas eventuella incitament för att ge den arktiska ursprungsbefolkningen regionalt inflytande. Innehållsanalys som undersöker institutionella processer behöver använda sig av analytiska instrument och teorier, i detta fall ECA och teorierna realism och liberalism från internationella relationer, för att kunna presentera den bakomliggande sociala verklighet som är för komplex att urskilja på annat sätt. Institutionella processer är svåra att urskilja i det vardagliga livet då människan lever i en värld med förutbestämda strukturer utan att veta historien bakom hur de egentligen har kommit till att bli vad de har blivit. Avsaknaden av denna kunskap brukar leda till en övertro på redan etablerade regler och normer och avskräcker avvikelser från beteendemönstret på grund av en konservativ tro om att ”saker är bra som de är för att saker alltid har varit på det sättet.” Institutioner tenderar på detta sätt att vara osynliga bakom habituella beteendemönster till dess att brister och felaktigheter uppstår inom tankesättet (Krippendorff, 2013).

Vissa andra källkritiska aspekter kan också poängteras i urvalet av studiens material. Bland annat utformas ländernas arktiska strategi och officiellt publicerade dokument av deras egna regeringar och representerar endast deras principer och inte faktiska handlingar i praktiken. I teorin kan regeringar publicera och gå efter principer som ser ut att stämma överens med internationella ramverk, men bakom stängda dörrar ha andra praxis. Därför blir analysen begränsad till det som nationerna har offentliggjort och publicerat för internationell åtkomst på engelska, och länderna har som nämnt olik grad av transparens för sin arktiska strategi. Analysen kan då även bli begränsad av att använda sig av innehållsanalys genom att inte komplettera med verklighetsbaserade empiriska observationer. Samtidigt måste analysen anta att ländernas strategier är det som länderna ämnar följa, och studiens trovärdighet är fortfarande stark eftersom den bygger på förstahandskällor som beskriver reella mönster i ländernas institutionella processer.

5 Bakgrund

5.1 Ursprungsbefolkningen i Arktis

Idag lever runt fyra miljoner människor i den arktiska regionen, och runt tio procent av dessa räknas tillhöra ursprungsfolk. Ursprungsfolk är de grupper som: a) identifierar sig själva som ett ursprungsfolk, b) etablerade sina kulturer och sociala institutioner innan europeisk expansion och kolonialism, och c) fortsätter att leva efter traditionella värderingar och sedvanor i nutid (Meyer, 2012). Arktis inkluderar delar av eller hela territorium av länderna Sverige, Norge, Finland, Danmark, Kanada, Island, Ryssland och USA (Arctic Council, 2016a). I denna studie undersöks dessa länder eftersom de besitter stort geografiskt territorium och större ursprungsbefolkning i Arktis än andra länder i regionen (se Bilaga 1 och Bilaga 2 för visuell referens). Dessa länders ursprungsbefolkning antas påverkas mer av arktisk politik i de mer geografiskt nordliga områdena kring polcirkeln, och denna studie fördjupar sig i de två största ursprungsfolkgrupperna samer och inuiter. Vissa ursprungsbefolkningar befinner sig längre söderut och analyseras därför inte i studien i samma utsträckning, exempelvis de många grupperingar som finns både i Kanada och Ryssland, men även befolkningen på Färöarna som tillhör Danmarks administrativa område. Island kommer inte heller räknas med i denna studie eftersom nationen är en suverän stat med en nästan helt homogen inhemsk befolkning. Denna studie kommer använda ursprungsbefolkning synonymt med de olika folkgrupperna för samer och inuiter för att underlätta analysen av ländernas institutionella processer utan att försöka generalisera de olika grupperna som folk. Detta görs också på grund av att ländernas egna beskrivningar av sina institutionella processer är menade att gälla deras arktiska ursprungsbefolkning som standardiserad helhet utan att segregera olika grupper.

5.1.1 Inuiter

Inuiter är den mest utspridda och kanske den mest välkända ursprungsbefolkningen på jorden. De befinner sig över hela det nordamerikanska Arktis, från Alaskas västkust till östkusten på Grönland, och har nära kulturella släktingar i östra Sibirien och Berings sund (Morrison, 2004a). Inuiter inom Kanada brukar definiera inuitiska Arktis som de områden där inuiterna historiskt sett har levt sina liv. Dessa områden gör fyra stycken olika anspråk på kanadensiska regioner och territorium: Nunatsiavut längs med kusten av Labrador, Nunavik i Nord-du-Québec, hela Nunavut territoriet, och Inuvialuit Settlement Region längs med landets norra kust och runt de norra öarna i det Nordvästra territoriet. Nunavut territoriet är Kanadas yngsta territorium, som skapades år 1999 efter att inuiterna av Kanadas östra och centrala Nordvästterritorierna signerade ett eget

markansspråksavtal som separerade Nordvästterritorierna från det nordligaste geografiska området i Kanada. Passande nog betyder namnet Nunavut "vårt land" på ett av de inuitiska språken inuktitut (Morrison, 2004b).

På grund av inuiternas geografiska spridning har inuiter som etnisk grupp många olika lokala och regionala namn, exempelvis Inupiat i norra Alaska, Inuvialuit i värsta delen av arktiska Kanada, Inuit i resterande områden av det arktiska Kanada, och Kalaallit på Grönland. Tills nyligen kallades de alla grupperna för eskimåer, en term som idag anses vara förlegad (Morrison, 2004a). I denna uppsats kommer ursprungsbefolkningen i dessa geografiska områden gemensamt benämnas som inuiter, eftersom termen är vanligt förekommande i både tidigare vetenskaplig forskning och regionala samarbeten mellan länder och organisationer.

Historiskt sett har inuitisk kultur aldrig varit likformig, eftersom varken miljön eller historiska omständigheter har varit likadan i alla geografiska områden. Vissa aspekter av den traditionella kulturen har dock varit gemensamt delade. Inuiterna har varit ett nomadiskt folk sedan flera århundraden, och folkgrupperna rör sig över stora geografiska områden utefter säsongerna för att samla olika resurser när de blir tillgängliga. Att leva i rörelse hjälper de inuitiska samhällena att finna föda, material till kläder och kulturella uttryck, och generellt sett för att kunna hålla deras gemensamma kulturarv vid liv. Inuiterna är även ett folk som lever vid havskusten och jagar främst säl, valross och val (Morrison, 2004a; ICC Canada, 2008). Med tiden har inuiternas traditionella kultur också förändrats, och idag räknas inuiterna i första hand som ett modernt folk (Morrison, 2004a). I en rapport från ICC Canada, *The Sea Ice is our Highway* (2008), ges olika exempel på hur inuiterna har anpassat sig både till klimatförändringar och industrialisering i Arktis. En stor del av inuiternas diet består fortfarande av traditionella maträtter som kräver att de fortsätter att jaga, och grupper färdas ibland långt för att följa migrationen av djur och växtliv över säsongerna. Inuiterna använder också mycket teknologi, bland annat Global Positioning System (GPS), snöskotrar istället för slädhundar, fiberglasbåtar istället för traditionella skinnbåtar, och annan modern kommunikationsteknik som mobiler, datorer och internet. För de flesta inuiter innebär även anpassningen att de försörjer sig genom lönearbete samtidigt som de upprätthåller sin traditionella livnäring. Rapporten drar dock slutsatsen att trots att inuiterna har varit skickliga på att anpassa sig så utgör fortsatt industrialisering och klimatförändringar ett hot mot deras sätt att leva. I intervjuer som utfördes av ICC Canada med olika individer från inuitsamhällena beskrivs utmaningarna bland annat som att miljöförändringar kräver att inuiterna behöver färdas ännu längre för att finna resurser. Mänsklig aktivitet i Arktis som utvinning av naturresurser och turism skrämmer bort djuren från sina ursprungliga habitater. Även ökade möjligheter till lönearbete behövs lokalt för att inte tvinga familjer att flytta söderut för sin försörjning. Eftersom inuiterna använder isen på vintern och havet på sommaren som främsta transportsätt, behöver inuiterna fri tillgång till de öppna haven och isarna utan restriktion från geografiska gränser (ICC Canada, 2008). Som ICC Canada:s rapport beskriver behöver därför varje aktivitet som sker i Arktis ta hänsyn till inuiternas sätt att leva: "Any activity in the Arctic, whether it is resource extraction, tourism, or military-related, must be undertaken according to the Inuit definition of sustainability – it must support the continuation of the Inuit way of life for thousands of years to come." (ICC Canada, 2008, s. 26).

5.1.2 Samer

Inuiter är inte den enda gruppen av ursprungsfolk i den arktiska regionen. Den samiska ursprungsbefolkningen finns i Norge, Sverige, Finland och Ryssland och uppgår till mellan 80,000 och 100,000 personer (Norwegian Ministry of Foreign Affairs, 2014). En mer exakt siffra existerar inte, utan populationen som presenteras för respektive länder är endast en uppskattning av det verkliga antalet. Uppdelningen av den samiska populationen mellan länderna beräknas vara ungefär 50–65,000 i Norge, 20,000 i Sverige, 8000 i Finland samt 2000 i Ryssland, men detta är som tidigare nämnt endast en uppskattning (IWGIA, u.å.).

Den region som bebos av samer kallas Sameland, eller Sápmi på samiska (Regeringskansliet, 2005), som sträcker sig över Norge, Sverige, Finland och Ryssland. Värt att notera är även att den samiska ursprungsbefolkningen klassificeras som den enda ursprungsbefolkningen i den Europeiska Unionen (EU) (Arctic Council, 2015a). Norge är även som ovan nämnt hem till den största samiska befolkningen. Vissa problemområden har identifierats för samerna, bland annat för den samiska befolkningen i Norge. Utbildningsnivån för de norsk-samiska invånarna är lägre än genomsnittet i hela landet, och infrastrukturen i de samiska områdena behöver både uppdateras och utvecklas. Det samiska parlamentet arbetar mot förbättringar i livskvalitén, och har även aktivt stöd från regeringarna i vardera länder. Bland annat har de samiska parlamenten i Norge, Sverige och Finland enats om att etablera ett gemensamt center för nordiska språk, vid namnet Sámi Giellagáldu. Satsningar har även gjorts på det samiska traditionella livsuppehållet renskötsel, med fokus på att skapa gemenskap mellan renskötare i olika regioner (Norwegian Ministry of Foreign Affairs, 2014). Dessa utvecklingar har inte alltid gått i en positiv trend, utan historiskt sett har samerna i flera länder varit en motarbetad grupp. Området för Sápmi har kontinuerligt förminskats då svenska samer bland annat tvångsflyttades till södra delen av landet, heliga samiska platser förstördes och 1922 blev samerna objekt för de rasistiska studier som utfördes av Rasbiologiska institutet i Sverige under denna tidsperiod (Regeringskansliet, 2005). Den ryska samiska befolkningen är lokaliserad till större grad på Kolahalvön, och tillhör den minsta delen av den samiska ursprungsbefolkningen med sina 2000 rysk-samiska invånare. Till skillnad från de andra länderna med en samisk befolkning, representeras inte den rysk-samiska befolkningen av ett samiskt ting utan istället organiseras de ryska samerna i olika NGO:s (IWGIA, u.å.).

5.2 Internationella riktlinjer för skydd av ursprungsfolkens rättigheter

Internationellt är *United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples* (UNDRIP) från 2007 och Internationella arbetsorganisationens (ILO) *Convention concerning Indigenous and Tribal Peoples in Independent Countries* (No. 169) från 1989 de mest omfattande internationella instrumenten för ursprungsbefolkningars rättigheter (Alfredsson, 2010). ILO:s konvention nr. 169 har däremot endast 23 av världens länder ratificerat (ILO, u.å.), och utav länderna utvalda i studien är endast Danmark ett av de länder som ratificerat ILO:s konvention nr. 169. UNDRIP har däremot ratificerats av 148 av FN:s medlemsstater (UN, u.å.) inklusive länderna i fokus för denna studie, förutom Ryssland som lade ned sin röst. UNDRIP antogs år 2007 av FN:s Generalförsamlingen och vilar på FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna, men är speciellt framtagen att fungera som ett universellt ramverk för ursprungsfolkens överlevnad, värdighet och välmående i världen (UNDRIP, 2007). Flera av deklarationens artiklar listade nedan är relevanta för ursprungsbefolkningens rätt till inflytande i den arktiska regionen. Artiklarna beskrivna nedan

förklarar bland annat att ursprungsfolk har en inneboende rätt till självhävdande och även rätten till självstyre i områden som påverkar deras anrika samhällen och kulturella uttryck. Artiklarna beskriver också nationalstaternas ansvar att underlätta och förstärka dessa rättigheter.

Tabell 1.

Ur folkens rätt till självbestämmande, inflytande och statens ansvar

Artikel 3	“Indigenous peoples have the right to self-determination. By virtue of that right they freely determine their political status and freely pursue their economic, social and cultural development.”
Artikel 4	“Indigenous peoples, in exercising their right to self-determination, have the right to autonomy or self-government in matters relating to their internal and local affairs, as well as ways and means for financing their autonomous functions.”
Artikel 8	1. “Indigenous peoples and individuals have the right not to be subjected to forced assimilation or destruction of their culture.”
Artikel 9	“Indigenous peoples and individuals have the right to belong to an indigenous community or nation, in accordance with the traditions and customs of the community or nation concerned. No discrimination of any kind may arise from the exercise of such a right.”
Artikel 18	“Indigenous peoples have the right to participate in decision-making in matters which would affect their rights, through representatives chosen by themselves in accordance with their own procedures, as well as to maintain and develop their own indigenous decision-making institutions.”
Artikel 19	“States shall consult and cooperate in good faith with the indigenous peoples concerned through their own representative institutions in order to obtain their free, prior and informed consent before adopting and implementing legislative or administrative measures that may affect them.”
Artikel 23	“Indigenous peoples have the right to determine and develop priorities and strategies for exercising their right to development. In particular, indigenous peoples have the right to be actively involved in developing and determining health, housing and other economic and social programmes affecting them and, as far as possible, to administer such programmes through their own institutions.”
Artikel 26	<ol style="list-style-type: none"> 1. “Indigenous peoples have the right to the lands, territories and resources which they have traditionally owned, occupied or otherwise used or acquired. 2. Indigenous peoples have the right to own, use, develop and control the lands, territories and resources that they possess by reason of traditional ownership or other traditional occupation or use, as well as those which they have otherwise acquired. 3. States shall give legal recognition and protection to these lands, territories and resources. Such recognition shall be conducted with due respect to the customs, traditions and land tenure systems of the indigenous peoples concerned.”
Artikel 32	<ol style="list-style-type: none"> 1. “Indigenous peoples have the right to determine and develop priorities and strategies for the development or use of their lands or territories and other resources. 2. States shall consult and cooperate in good faith with the indigenous peoples concerned through their own representative institutions in order to obtain their free and informed consent prior to the approval of any project affecting their lands or territories and other resources, particularly in connection with the development, utilization or exploitation of mineral, water or other resources. 3. States shall provide effective mechanisms for just and fair redress for any such activities, and appropriate measures shall be taken to mitigate adverse environmental, economic, social, cultural or spiritual impact.”
Artikel 38	“States in consultation and cooperation with indigenous peoples, shall take the appropriate measures, including legislative measures, to achieve the ends of this Declaration.”
Artikel 46	1. “Nothing in this Declaration may be interpreted as implying for any State, people, group or person any right to engage in any activity or to perform any act contrary to the Charter of the United Nations

	or construed as authorizing or encouraging any action which would dismember or impair, totally or in part, the territorial integrity or political unity of sovereign and independent States.”
--	---

Kommentar. Artiklarna är bearbetade utifrån “United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples” (UNDRIP, 2007).

Rätten till självbestämmande (self-determination) finns även i en serie av internationella instrument såsom *United Nations Charter*, *International Covenants on Human Rights*, *Declaration on the Granting of Independence to Colonial Countries and Peoples*, och *Declaration on Principles of International Law concerning Friendly Relations and Co-operation among States in accordance with the Charter of the United Nations*. Genom rätten till självbestämmande har människor eller folk (peoples) i stort möjlighet att besluta om deras internationella juridiska status. Rätten till självbestämmande verkar både internt och externt, där internsjälvbestämmande syftar till gruppens autonomi inom nationalstatens gränser. Extern självbestämmanderätt syftar till människor som population inom distinkta territorium. Benämningen av territorium syftar till områden som är geografiskt separerade från den styrande makten utan hänsyn till populationens komposition. Ur denna benämning växte också regeln om rätt till avkolonialisering fram inom internationell lag, eftersom nationalstaterna genom att erkänna en annan populations rätt till självbestämmande inte behöver vara rädda för ändringar i sina egna landsgränser (Alfredsson, 2010). Rätten till självbestämmande har samtidigt begränsats till viss del av UNDRIP:s artikel 46.1, som tydligt visar att inte all form av främjande aktivitet mot självständighet är godtagbar, exempelvis genom separatiströrelser (Meyer, 2012).

6. Resultat och analys

6.1 USA

USA blev en arktisk nation år 1867 då de köpte delstaten Alaska av Ryssland. En betydande del av Alaska ligger inom den arktiska zonen, vilket ger USA ett stort intresse i arktiska händelser. Det senaste uppdaterade amerikanska policydokumentet publicerades i maj 2013 under Barack Obamas presidentkandidatur och gäller tills den ersätts av en ny strategi. Den arktiska policyn under Obama stödde förre presidenten George W. Bushs nationella säkerhetsdirektiv som signerades år 2009, så den amerikanska arktiska policyn har trots regeringsbyte varit relativt fortgående i samma riktlinje (Arctic Council, 2018). I nuläget finns ingen policy för Arktis publicerad under president Donald Trumps regering, men som rapporterat av bland annat *The Washington Post* är en sådan policy under bearbetning och hoppas kunna släppas till allmänheten inom en snar framtid (Lamothe, 2019).

USA framställer sig som ett land med fundamentala och breda intressen i den arktiska regionen i sitt policydokument. De önskar att möta behovet för nationell säkerhet, skydda miljön, ansvarsfullt hantera resurser, redogöra för ursprungsbefolkningens behov, stödja vetenskaplig forskning och stärka internationellt samarbete. Dessa målsättningar ska förverkligas genom att ta i beaktande traditionell kunskap från regionen och därigenom involvera ursprungsbefolkningen i arktiska beslutsprocesser. USA ska även konsultera med ursprungsbefolkningen i den amerikansk-arktiska regionen och på så sätt realisera ursprungsbefolkningens självstyre, och dess legala status hos den amerikanska regeringen. Utöver det ska USA även bistå med information kring federala policys som påverkar ursprungsfolken. USA:s eftersträvan i regionen är ett Arktis där nationer agerar ansvarsfullt med en känsla av tillit mellan gemene man samt där respekt etableras för ursprungsfolkens traditionella kultur och intressen (The White House, 2013). Även om president

Trumps administration inte har publicerat sin arktiska policy, har flera amerikanska myndigheter och organisationer arbetat fram dokument kring riktlinjer för USA i Arktis. År 2016 publicerades den femåriga plan som ska gälla mellan 2017 och 2021 av Interagency Arctic Research Policy Committee (IARPC) som arbetar under National Science and Technology Council. IARPC:s åtaganden för Arktis framkommer genom *Arctic Research Policy Act*, som har som ansvar att publicera planer för Arktis vart femte år såsom den från 2016. *Arctic Research Policy Act* är framtagen i diskussion med representanter från de arktiska ursprungsfolken i Alaska, representanter som även får ett officiellt erkännande löpande genom dokumentet. Genomgående i IARPC:s policy framgår det att man önskar inkludera ursprungsbefolkningens traditionella kunskap för att både generera och samarbeta med att ta fram vetenskaplig forskning. För att verkställa förekomsten av traditionell kunskap ska individer inom ursprungsfolken få ta del av uppbyggnaden av policyn. Kunskap om lokala förändringar av istäcket och ekosystemen framkommer bäst med insikt från den lokala befolkningen på den geografiska platsen, vilket i detta fall är ursprungsbefolkningen i Alaska (Interagency Arctic Research Policy Committee, 2016). Inkludering av ursprungsbefolkningen och deras traditionella kunskap går i linje med artikel 23 ur UNDRIP:s ramverk om mänskliga rättigheter för ursprungsbefolkningar, då de får delta i uppbyggnaden av policyramverket som påverkar deras livsstil. Även artikel 32 åtföljs då staten arbetar fram projekt och policyramverk för ursprungsbefolkningen all delta i, vilket tyder på välvilja från statens sida och en vilja om inkludering i beslutsprocesser, strategier och strukturer (UNDRIP, 2007).

Intresset för Arktis i USA har växt under senare år i och med ordförandeskapet i Arktiska rådet år 2015 till 2017 (Arctic Council, 2018). Mellan år 2000 och 2010 har den arktiska ursprungsbefolkningen i Alaska ökat med 15 %, vilket tillsammans med Island är den största ökningen av arktisk ursprungsbefolkning av alla de arktiska nationerna (Heleniak, 2014). I samma veva som USA:s befolkning i Arktis har ökat mest, har även mänsklig aktivitet i Arktis som helhet ökat med över 400 % under det senaste decenniet. För USA är landets säkerhetsfår bland de viktigaste politiska frågorna nationellt sett, och står inte som undantag i Arktis där hög prioritering sätts på skyddet av ursprungsbefolkningen. Framförallt Ryssland framgår tydligt som ett hot, där upprustningar av regional militär och infrastruktur ses som direkta hot mot säkerheten i den arktiska delen av USA. Ryssland beskrivs även av USA som mindre behjälplig och mindre intresserad av att engagera sig i skyddandet av miljön i regionen än de andra arktiska nationerna (International Security Advisory Board, 2016).

For a variety of reasons, there is a risk of increased tensions between Russia and other Arctic Council states. Russia may be less cooperative on issues of environmental protection since the effects of climate change sometimes have economic benefits, including expanded use of the Northern Sea Route (NSR) for trade and access to new oil and gas resources, that will help Russia, as well as other countries, meet domestic demands. All states will have to reconcile environmental protection and sustainable development with their economic interests. (International Security Advisory Board, 2016, s. 5)

Ursprungsbefolkningen i Alaska lyder under *Statement on Signing the Executive Order on Consultation and Coordination With Indian Tribal Governments* från år 2000, då Bill Clinton var president. I det dokumentet identifieras två huvudsakliga ursprungsfolk i USA, indianer och ursprungsbefolkningen i Alaska. Ursprungsbefolkningens rättigheter till att själva bestämma över sina liv på deras egna land sammankopplat med deras kultur och traditioner realiseras genom bestämmelsen (US Government, 2000).

So, in our Nation's relations with Indian tribes, our first principle must be to respect the right of American Indians and Alaska Natives to self-determination. We must respect Native Americans' rights to choose for themselves their own way of life on their own lands according to their time honored cultures and traditions. We must also acknowledge that American Indians and Alaska Natives must have access to new technology and commerce to promote economic opportunity in their homelands. (US Government, 2000, s. 1)

Den amerikanska regeringen ska respektera deras rätt till självbestämelse och ursprungsfolken uppmanas själva till att ta fram nya policys som ska kopplas samman med deras livsstil. Samtidigt som ursprungsfolken ges möjligheter och utrymme i det legala systemet, så finns det många undantag till lagen om självbestämmande vilket kan förhindra vissa intressen från att förverkligas (US Government, 2000). Inte endast det legala systemet har förhindrat Alaskas ursprungsbefolkningen att förverkliga sina intressen, utan negativa externa krafter har även påverkat samhällliga sociala strukturer. Även om ursprungsfolkens samhällen var internt starka, med jämlikhet mellan könen och rättvisa val av ledare, blev de negativt påverkade av kolonialiseringen. Exempelvis tog USA:s kolonistörer med sig sjukdomar som ursprungsfolken inte hade naturligt motstånd mot. Än idag visar statistik på att beroenden och sjukdomar påverkar individer ur ursprungsbefolkningen mer än hos andra amerikanska medborgare, något som har börjat undersökas på senare år. Det amerikanska intresset för Alaska framkom trots allt först vid upptäckten av olja, och diskussionen kring ursprungsfolkens rätt till deras territorium påbörjades i samma veva. Denna behandling av ursprungsbefolkningen i Alaska anses har orsakat en del av den sociala problematiken som är verklighet idag (Sambo Dorough, 2010).

There is no question that indigenous peoples have been and continue to be victims of subjugation, domination and exploitation. Unfortunately, there are numerous examples of the denial of the right to self-determination of indigenous peoples, which has been identified as one of the contributing factors to the social ills and dysfunction within northern Indigenous communities. (Sambo Dorough, 2010, s. 200)

Officiellt är USA en liberal demokrati, även om detta har ifrågasatts framförallt efter USA:s involvering i konflikten i Irak (Meiser, 2017). Inom liberalism beskrivs inte liberala demokratier som att de tar del av konflikter, då behovet av konflikter försvinner med liberaliseringen av staten och att länder betraktar varandra som legitima och inte hotfulla, utan införlivar en gemensam känsla av delad säkerhet. Den absolut viktigaste sfären för USA inom politik, både nationellt och internationellt, är just säkerhet. Att skydda den amerikanska befolkning från externa hot är en grundläggande princip för den amerikanska staten. Framförallt Ryssland nämns som ett hot mot den amerikanska säkerheten, bland annat av International Security Advisory Board, men även som ett hot mot realisering av amerikanska intressen som att hålla efter med ekonomisk utveckling för att värna om miljön (International Security Advisory Board, 2016). Ursprungsbefolkningen skyddas genom att USA har som prioritering att skydda hela den amerikanska befolkningen, där de ingår som medborgare. Något speciellt skydd existerar inte för ursprungsbefolkningen utan de inkluderas som en del av helheten i säkerhetssfären. Det visar på jämlikhet mellan invånare oavsett tillhörighet, och kan kopplas samman med liberala tankar om mänskliga rättigheter och jämlikhet. Ursprungsbefolkningen tar del av beslutsprocesserna på flera olika amerikanska myndigheter, exempelvis för Interagency Arctic Research Policy Committee, vilket också är inom ramverket för

liberalistisk teori. Möjligheter till deltagande av demokratiska processer ger en rättvis bild av samhället och lägger således även grunden till ett regelverk som korrekt representerar samhället i stort. Samtidigt är statens maktfulla struktur och status stark, som framförallt märks i relationen mellan USA och Ryssland. Investeringar och aktiviteter i den arktiska regionen blir ansedda som hotfullt beteende mot den andra parten. Beslut som tas inom säkerhetsfären i USA är riktat mot det nutida internationella instabila säkerhetsklimatet. Arktis är viktigt både strategiskt och för att det är en bild av den amerikanska friheten, som beskrivet i flera av de officiella dokumenten från den amerikanska staten. Genom Clintons bestämmelse om självstyre för ursprungsbefolkningen från år 2000, utökades möjligheterna och begränsades i samma veva. Den amerikanska regeringens stora säkerhetsintresse i området, sammankopplat med de många legala begränsningar för självbestämmande som finns för ursprungsbefolkningen i den amerikansk-arktiska regionen, förenas i maktfördelningen som till stora delar hamnar på regeringen. Existensen av en sådan betydande maktstruktur går att koppla ihop med realismens tankar. Politiska aktioner anses som förutsägbara för realister inom internationella relationer, där självskhet och aptit på makt som innehas av varje människa leder till politiska förutsägbarhet.

6.2 Kanada

I december 2016 meddelade den kanadensiska presidenten Justin Trudeau att ett nytt policyramverk för Arktis till 2030 skulle tas fram i samarbete med ursprungsbefolkningen och partners i de olika kanadensiska regionerna och territorierna för att ersätta *Canada's Northern Strategy* från 2009 och *Statement on Canada's Arctic Foreign Policy* från 2010. Regeringen beskriver Kanada som en arktisk nation som förstår och erkänner att den arktiska regionen behöver delat ledarskap. Därför ska den kanadensiska regeringen, samtidigt som landet bestämmer sina prioriteter för framtiden, arbeta nära med den arktiska befolkningen i en ”nedifrån och upp” strategi för att försäkra sig om att deras synsätt och egna prioriteringar ligger i förgrunden till policybeslut som påverkar framtiden för det kanadensiska Arktis och Kanadas roll i regionen. Det nya policyramverket ska utvecklas för att omorganisera och omprioritera statens aktivitet i Arktis, bland annat genom att arbeta med teman som hållbar diversifierad ekonomisk aktivitet, arktisk vetenskap och ursprungsbefolkningens traditionella kunskap, ett starkt arktiskt folk och samhälle, och åtgärder för att skydda den arktiska miljön (Government of Canada, 2018c). För att så sanningsenligt som möjligt kunna beskriva hur situationen ser ut för ursprungsbefolkningen i Kanada läggs resultatets och analysens fokus på andra fastställda ramverk som används med säkerhet i dagsläget, såsom Kanadas konstitution, riktlinjer och policys, olika samarbeten med ursprungsbefolkningen, fördrag, avtal och överenskommelser.

I och med det nya policyramverket försöker Kanada skifta från tidigare rutiner att upplysa ursprungsbefolkningen om sina rättigheter till att skapa utveckling i samarbete med dem, som kan tolkas som ett aktivt sätt att gå bort från ett paternalistiskt synsätt på staten liksom den som realismen förespråkar, till medmänsklighet som liberalismen upplyfter. Regeringens bekräftande av ursprungsfolkens rättigheter, och landets vilja att ge tillbaka inflytande och makt till både inuiter och andra grupper i ursprungsbefolkningen, visar på starka liberalistiska moraliska grundvärderingar. Det nya policyramverket ska bland annat erkänna ursprungsfolkens rätt till lagstiftande makt och deras inneboende rätt till land inom deras traditionella territorium. Till skillnad från tidigare policys visar regeringen på en vilja att den aktivt ska försöka att implementera UNDRIP i sitt nya policyramverks struktur som ett sätt att ställa Kanada mer till svars för sin

skyldighet att stödja ursprungsbefolkningen i att realisera sina rättigheter och visioner på ett sätt som inte begränsar dem i olika områden, något som uppfyller kraven på UNDRIP:s artikel 8.1 om att ursprungsbefolkningen ska skonas från tvingad assimilering (UNDRIP, 2007). Eftersom det nya policyramverket fortfarande är under bearbetning finns det inte egentliga konkreta bestämmelser i dagsläget, men regeringen visar på insikt över tidigare brister genom att lyfta kritik som lagts fram och ge förslag till nya policyförslag (Government of Canada, 2018a). Ett exempel på nya ramverk är bland annat *Indigenous Community Development National Strategy* som är ämnad att guida ursprungsfolksgrupper i att sätta upp mål och mäta sin utveckling mot dessa. Regeringen understryker bland annat UNDRIP:s Artikel 23 som en del av ramverkets grund, och är menad att guida regeringen i en samarbetsprocess från rötterna med hänsyn till ursprungsfolkens kulturella och traditionella kunskap (Government of Canada, 2019). Kanadas regering uttrycker sig genomgående på detta sätt i officiella publikationer om ramverkstransformationen i likhet med liberalistiska värderingar där aktörer kan samarbeta för att uppnå gemensamma fördelar och bevara individuella rättigheter.

The strategy supports community development through a holistic, strength-based, and community-led process with the principles of cultural competence and respect for Indigenous knowledge at its core. The strategy is designed to guide the Government of Canada in supporting Indigenous peoples and communities according to their self-determined priorities. It can be applied in a flexible way to meet unique and diverse regional needs. (Government of Canada, 2019)

Historiska samarbeten mellan kolonialmakterna och ursprungsfolkens nationer formades ursprungligen genom byteshandel, avtal och militära allianser, men dessa relationer bröts ned över flera århundraden som successivt implementerade nya lagar, policies och beslut som baserades på ett paternalistiskt och kolonialt synsätt. Förhandling om självstyre beskrivs därför av regeringen som ett sätt att försonas om historiska förtryck mellan icke-ursprungsfolk och ursprungsfolk i linje med UNDRIP. Kanada erkänner att ursprungsbefolkningens olika grupper och individer har en inneboende rätt till självstyre i *Constitution Act* från 1982 (Government of Canada, 2018b) under *Part II section 35* (Tousaw, 2018). Kanadas erkännande av den inneboende rätten är baserat på synen att ursprungsbefolkningen i Kanada har rätten att ta beslut om sina samhällen i relation till sakfrågor som är direkt sammanlänkade till deras livssätt, deras unika kultur, identitet, tradition, språk och institutioner, med respekt till deras speciella relation till deras traditionella land och resurser (Government of Canada, 2010). Regeringen menar att detta ska ge ursprungsbefolkningen en ökad chans att fatta beslut om exempelvis hur de bättre ska kunna skydda sin kultur och språk, utbilda sina unga, administrera över sitt eget landområde och utveckla nya affärspartnerskap som kan skapa jobb och ge fördelar till sina invånare. (Government of Canada, 2018b). Sättet som regeringen diskuterar dessa viktiga sakfrågor kan ses skrivas ungefär på liknande sätt som UNDRIP:s artikel 26 och 32 (UNDRIP, 2007). Samtidigt påpekar regeringen att eftersom olika grupper och samhällen har olika mål, kommer inte förhandlingar mellan staten och grupperna resultera i en enskild modell för självstyre. Arrangemanget kan på så sätt ta olika form baserat på olika historiska, kulturella, politiska och ekonomiska omständigheter.

Because communities have different goals, negotiations will not result in a single model of self-government. Arrangements take many forms based on the different historical, cultural, political and economic circumstances of the Indigenous governments, regions and communities involved. For example: Inuit land claim agreements have been signed in all four Inuit regions. These Inuit

communities are pursuing their vision of self-determination under these agreements and in some cases through ongoing self-government negotiations. (Government of Canada, 2018b)

De enda gemensamma regler för realisering av självstyre i Kanadas institutionella ramverk som finns inkluderar bland annat: 1) självstyre kan bara godkännas genom en folkomröstning inom den berörda gruppen, 2) självstyre förhandlas inom ramarna för Kanadas konstitution och statlig lagstiftning måste implementeras innan beslutet tar effekt, och 3) under självstyre måste gruppens regler operera i harmoni med federala- och provinsiella lagar, men beslut som fattats under självstyret som är ämnat att skydda gruppens kultur och språk ska generellt sätt få prioritet om det sker en konflikt mellan lagarna (Government of Canada, 2018b).

Önskan för ursprungsbefolkningen i Kanada att återta kontrollen över utvecklingen som sker i deras förfäders land är en huvudmotivering för bland annat inuiter att själva söka berättigande till självstyre (O'Faircheallaigh, 2012). Rätten till konservering och självreglering av miljön och jakt, fiske, och fångst av djur kan också ses som ett sätt för ursprungsbefolkningen att bevara sina traditionella och kulturella sätt att leva på (Collins & Murtha, 2010). Flera internationella lagdokument visar att ursprungsfolks rätt till autonomi baserar sig på den individuella rätten till självbestämmande, samt att ursprungsfolk ofta styrde och brukade landet före kolonialisering (Loukacheva, 2010). Samtidigt fungerar internationell lags syn på autonomi, eller självbestämmande, mer som ett sätt att uppnå jämlikhet och bevara mänskliga rättigheter, än suveränitet som kan hota statens territoriella integritet (Loukacheva, 2010), vilket tydligt markeras i UNDRIP:s artikel 46.1 (UNDRIP, 2007). Detta är för att termen för självbestämmande inbjuder till motstånd av regeringar som befarar inhemska separatistströrelser (Alfredsson, 2010). Kanadas regering visar sig bearbeta autonomi på samma sätt i sina institutionella ramverk. Bland annat återkommer temat om Kanadas statsbehörigheter och statsgränser kontinuerligt i lagar och officiella publikationer som berör ursprungsbefolkningens rättigheter. I praktiken fungerar statens administrativa gränser utefter tydliga realistiska principer eftersom de begränsar hur långt ursprungsbefolkningens rättigheter kan nå utanför statens inflytande. Regeringen gör även en skillnad mellan intern och extern självbestämmanderätt. Regeringen menar att implementera självstyre istället ska förstärka deltagandet av ursprungsbefolkningen i Kanada som nationalstat, och försäkra att ursprungsbefolkningen med deras egna institutioner inte existerar i isolering från resten av det kanadensiska samhället.

The inherent right of self-government does not include a right of sovereignty in the international law sense, and will not result in sovereign independent Aboriginal nation states. On the contrary, implementation of self-government should enhance the participation of Aboriginal peoples in the Canadian federation, and ensure that Aboriginal peoples and their governments do not exist in isolation, separate and apart from the rest of Canadian society. (Government of Canada, 2010)

Kanadas regering listar även sakfrågor som de anser ursprungsbefolkningens självstyrande institutioner inte kan utöva lagstiftande auktoritet över. Dessa sakfrågor är statsbehörigheter som då inte kan räknas som inneboende i ursprungsbefolkningens kulturer eller samhällen, och grupperas under två formuleringar: 1) Befogenhet relaterad till Kanadas suveränitet, försvar och internationella förbindelser, och 2) Övriga nationella befogenheter. Under övriga befogenheter räknar regeringen administration och reglering av den nationella ekonomin, administration av

nationell lag och ordning, skydd av alla kanadensiska invånares hälsa och säkerhet, och annan aktivitet godkänd av styrelseorganen såsom navigation och sjöfart (Government of Canada, 2010).

The inherent right of self-government does not include a right of sovereignty in the international law sense, and will not result in sovereign independent Aboriginal nation states. On the contrary, implementation of self-government should enhance the participation of Aboriginal peoples in the Canadian federation, and ensure that Aboriginal peoples and their governments do not exist in isolation, separate and apart from the rest of Canadian society. (Government of Canada, 2010)

På detta sätt blir hävdar Kanada sin statliga suveränitet som också sätter gränserna inom vilken ursprungsbefolkningen kan utöva lokal autonomi (Meyer, 2012). Ursprungsfolksgruppers egna formella institutioner och styrningssätt agerar på så sätt inom konventionell statsmakt och internationella relationer (Shadian, 2018), och får anpassa sig utefter vissa sakfrågor genom förhandling.

Kanadas syn på de olika landområdena som ursprungsbefolkningen lever i kan också visualiseras genom att undersöka landets kartografi. Under president Harper (2006–2015) publicerades statliga kartor över norra Kanada som en del av Arktis som visar en norm att lägga fokus på regionens fysiska geografi, naturresurser och möjlighet till utveckling i extraheringssindustrin. Områdena i norra Kanada som räknas in är Yukon, Nunavut och nordvästra Territorierna. Kartorna representerar ett narrativ av sydliga kanadensiska värderingar och intressen baserade på kanadensisk suveränitet och Kanadas möjligheter till att hävda sin status i Arktis på internationell nivå. Medan kanadensisk suveränitet i Arktis till stor del vilar på faktumet att kanadensiska inuitiska grupper både lever i och använder sig utav områdena, så reflekterar kartorna väldigt liten del av inuitiska gruppers spridning i området. Till skillnad har kartor som gjorts utav nationella organisationer, såsom Inuit Tapiriit Kanatami (ITK), demonstreras ett mer liberalistiskt perspektiv på norra Kanada som fritt inuitiskt hemland med grupperingar som inte begränsas till federala territoriegränser över land och vatten. Den enda likhet som fanns mellan de statliga kartorna och de från ITK var att Nunavut territoriet, som officiellt tillhör inuitisk administrering, representerades i sin helhet. Regeringens sätt att porträttera norra Kanada har konsekvensen att inte bara avgränsa platsen för det kanadensiska Arktis, utan påverkar investeringar och bidrag som stödjer norra samhällen och kan separera och marginalisera olika grupper av människor beroende på vart de befinner sig (Bennett, Greaves, Riedlsperger, & Botella, 2016).

Regeringen i Kanada har därigenom både befogenheten att ge makt till och ta den ifrån ursprungsbefolkningen, och samarbetet mellan inuiter som ursprungsfolk och Kanadas regering blir därför på samma gång präglad av liberalistiska och realistiska element i regeringens institutionella ramverk. Varje gång ett ursprungsfolk åberopar autonomi över ett visst administrativt område måste exempelvis regeringen först handlägga och fastställa till vilka självstyret ska ges. Det har visats finnas viss problematik kring hur regeringen bekräftar självstyret. Kanada är en federation som fungerar efter principen att regeringen distribuerar makt mellan dess grundande nationer så att de kan utöva viss politisk autonomi över viktiga aspekter av deras kultur och identitet. Kanadas konstitution från 1982 försäkras exempelvis att territorierna kan utöva politisk autonomi inom vissa begränsningar, såsom Quebec och Nunavut. Däremot har konstitutionen inte etablerat tydliga mekanismer för hur de många olika ursprungsfolken utspridda

i ett flertal territorier ska kunna utöva politisk autonomi. Kanadas högsta domstol baserar istället rätt till autonomi på att tolka sektion 35 av *Constitution Act 1982* enligt federala principer (Eisenberg, 2013). Regeringen hävdar utöver detta även att den inneboende rätten till självstyre kan framförallt bekräftas genom landets struktur för lag och ordning, ergo landets domstolar, men att förlängda rättstvister mellan ursprungsbefolkningen och regering inte är eftersträvansvärt.

The Government acknowledges that the inherent right of self-government may be enforceable through the courts and that there are different views about the nature, scope and content of the inherent right. However, litigation over the inherent right would be lengthy, costly and would tend to foster conflict. In any case, the courts are likely to provide general guidance to the parties involved, leaving it to them to work out detailed arrangements. (Government of Canada, 2010)

För att kunna åberopa sina rättigheter i sektion 35 i konstitutionen måste även ursprungsfolket i sitt anspråk på politisk autonomi bevisa att de aktiviteter och traditioner som påverkas i det administrativa området har varit en väsentlig del av deras kultur redan innan folket etablerade kontakt med europeiska koloniserare (Stacey, 2018). Om domstolen bedömer att bevisen som läggs fram visar på användning av en tradition, exempelvis spel med risk (gambling), men att den inte visas vara av större vikt för kulturen i ett helhetsperspektiv, så kommer det inte vara ett tillräckligt skäl för att tillåta ursprungsbefolkningen att ha politisk autonomi eller rätt till rättslig reglering av det specifika ärendet (Tousaw, 2018). Detta sätt att bedöma politisk autonomi uppstod framför allt efter det rättsliga fallet *R v Van der Peet* 1996 i Kanadas högsta domstol, och kan ses som ett specifikt test av kultur som bedömer hur ursprungsbefolkningens traditioner kan erkännas och skyddas under konstitutionen (Eisenberg, 2013). Testet sänder budskapet till ursprungsbefolkningen att deras kultur kan bli beskyddad av landets domstolar utan att staten erkänner rätten till självbestämmande. Det visar också att den kanadensiska staten kan forma ursprungsfolkens sätt att leva genom att tillåta utomstående domstolar som inte är insatta i kulturen att besluta vilka traditioner som förtjänar skydd under konstitutionen (Eisenberg, 2013). Kravet på att traditionen ska ha kulturell koppling till tiden före kolonialisering ignorerar även det faktum att traditioner utvecklas och förändras men kan fortfarande ha stor betydelse för gruppen många hundra år senare (Stacey, 2018). Detta visar tydligt att Kanadas försök till samarbete med deras ursprungsfolk åter försöker beskydda ursprungsbefolkningens rättigheter genom liberalistiska värderingar men har svårt att kringgå det realistiska faktum att det är staten som har det sista ordet. Regeringen ignorerar på många sätt därför ursprungsbefolkningens perspektiv som utmanar statens suveränitet och föråldrade realistiska syn på hur makt bör fördelas.

6.3 Danmark (Grönland)

Grönland hade år 2016 en population på runt 55 000 människor. Majoriteten av invånarna är inuiter, där bara runt 11 % av de som bor på Grönland är födda utomlands, och 98 % av Grönlands befolkning har dessutom danskt medborgarskap (Grydehøj, 2016). Grönland tillhör officiellt kungadömet Danmark som en följd av den danska och norska kolonialiseringen av Grönland från 1721. Den modernisering som följde efter 1953 gjorde Grönland ekonomiskt beroende av Danmark och stärkte Danmarks inflytande. Under 1960–70 talen startade Grönland en frigörelse som gjorde skillnad på en grönländsk och dansk identitet som ett motstånd mot danska värderingar och auktoritet. Dessa processer resulterade i introduktionen av *Hjemmestyre* systemet 1979 som gav Grönland eget parlament och en substantiell intern ekonomi (Grydehøj, 2016). Grönlands fortsatta

önskan om större autonomi ledde till att år 2004 etablerades *Self-Governance Commission* mellan Danmark och Grönland med order om att lägga fram förslag för Grönlands juridiska status under både internationell och dansk lag. Sommaren 2008 fullbordade kommissionen sitt arbete med att lämna fram ett lagförslag om självbestämelse, där 75 % av representanterna från Grönland röstade ja till *Act on Greenland Self-Government* 2009. Detta ledde till att Grönland fick autonom rätt till självbestämmande, som inkluderar det juridiska och polisiära, samt förstärkt kapacitet i administrering av utrikespolitik. Grönländskan blev det officiella språket och grönländare blev ägare av alla naturresurser i landet och näraliggande havsområden. Viktigast av allt erkände den nya lagen att grönländare är ett folk som har rätt till självbestämmande och att en omröstning om landets självständighet kan bara hållas inom Grönland enbart, till skillnad från tidigare policys där den danska regeringen klassificerade grönländare som ett ursprungsfolk inom Danmark som land (Alfredsson, 2010).

På många sätt är därför Grönlands historia mot ökad jämlikhet och återförvärvandet av mänskligt värde en förebild för andra processer där ursprungsbefolkningar arbetar mot autonomi och självständighet. Kungadömet mellanstatliga union och samarbete uppfyller på flera sätt UNDRIP eller deklARATIONEN om ursprungsfolkens rättigheter, framförallt i artiklarna nummer 3, 18 och 38 som beskriver hur stater ska både erkänna ursprungsfolkens rättigheter till självbestämmande och jobba mot att förverkliga att så sker (UNDRIP, 2007). I *Denmark, Greenland and the Faroe Islands: Kingdom of Denmark Strategy for the Arctic 2011–2020* beskriver representanter från regeringarna i Grönland, Färöarna och Danmark att syftet med strategin är att stärka samarbetet mellan aktörerna i Arktis och definiera gemensamma politiska objektiva. Strategin har inte som syfte att ändra på den maktfördelning och generella rutiner som existerar mellan länderna i dagsläget, utan ska fungera som riktlinje för att ta itu med de utmaningar som regionen står inför idag i takt med den snabba klimatförändringen och utveckling. Strategin för den arktiska regionen ska också främst bringa en utveckling som är till fördel för den inhemska populationen som lever där. Strategin är samtidigt ämnad att stärka kungadömet status som en global spelare i Arktis, och på ett flertal ställen nämns UNDRIP som ska fungera som ett vägledande ramverk för att försäkra att kungadömet ska verka för inuiternas rättigheter som ursprungsfolk och föra fram deras behov på den internationella arenan. Eftersom samarbetet vilar på god välvilja mellan länderna och självstyre i omfattande områden, uppvisar strategin tydlig förståelse mot ursprungsbefolkningens perspektiv och viljor. Kungadömet kommer bland annat att arbeta internationellt för den arktiska ursprungsbefolkningens rätt till jakt och att sälja sälskinn så länge det baserar sig på hållbara principer (Esperssen, Holm Johannessen, & Kleist, 2011).

In the Faroe Islands and in Greenland there is general support for a principled policy and the political priority is to ensure the populations' right to hunt. In the Danish part of the realm, many people are fundamentally hesitant about whaling and whaling is not practised in Danish waters, although there is understanding for the situation of Greenland and the Faroe Islands. The Faroe Islands, however, continues to see sustainable commercial whaling as a right and supports the right of other nations in this respect. (Esperssen et al., 2011, s. 33)

Återkommande uppvisar dock strategins struktur hur den understryker kungadömet Danmark som en helhet och ser på kungadömet som en enad röst av länderna, och inte som ett sätt att understryka makten hos den danska regeringen som större aktör. Oftast särskiljs inte behov eller prioriteringar mellan länderna eftersom strategin är ämnad att gälla hela kungadömet, som på ett sätt också

normaliserar en människorättsbaserad värdegrund liknande den i det liberalistiska perspektivet där alla människor ses som jämlikar med individuella friheter. Samarbetet kan också värderas i en liberal grund genom att den underliggande tonen i den arktiska strategin kontinuerligt ligger på att samarbetet ska gynna hela unionens länder. De gånger som strategin viker av från denna norm och separerar länderna som enskilda aktörer är när den goda välviljan till samarbete poängteras.

Greenland and Denmark have a tradition of close and constructive cooperation in ameliorating the conditions of the world's indigenous peoples. Indigenous peoples are in some situations particularly exposed to human rights violations when new challenges arise, such as climate change. To the extent that their rights are recognized, which in itself has been difficult at times, one of the major challenges is to ensure respect for and observation of these rights. Denmark and Greenland possess experience and historical background, giving them sound credentials to work together to promote indigenous peoples' rights. The effort has resulted in the UN, at the initiative of Denmark and Greenland, having established a Permanent Forum on Indigenous Issues which has functioned since 2002. (Esperssen et al., 2011, s. 51)

Sammanläggningen av ländernas prioriteringar också ses som ett sätt för den danska regeringen att få inflytande och suveränitet i Arktis, som annars inte är berättigat utan Grönland och Färöarna geografiska placering eftersom Danmark inte räknas tillhöra den arktiska regionen. Strategin påpekar att klimatförändringar kommer att påverka möjlighet till ny utveckling i länderna, som möjlighet till extrahering av naturresurser och öppnandet av nya sjötransportrutter, men att det då också innebär att Kungadömet måste hävda sin auktoritet och skydda sina intressen i takt med den ökande aktiviteten i regionen (Esperssen et al., 2011). Kungadömet Danmarks arktiska strategi visar därför på väldigt komplexa institutionella processer med flera aktörer i samspel och en noga avvägning mellan liberala värderingar för samarbete och realistiska nationella intressen. Exempelvis försvaras den militära aktiviteten på Grönland i regel som ett sätt för kungadömet som helhet ska kunna skydda unionens intressen men även genom viljan att involvera den lokala befolkningen. Tyvärr visar detta sätt att argumentera, som ofta även lyfts ur ett danskt perspektiv, hur vissa sakfrågor för den arktiska strategin oundvikligen har ett realistiskt synsätt på vikten av att försvara kungadömet suveränitet och äganderätt i den arktiska regionen.

The Danish Defence aspires, as other public institutions, to reflect the surrounding community. Indeed, it is a Danish-Greenland hope that citizens of Greenland can be increasingly involved in the tasks of the armed forces and with that, participate in a wide range of training opportunities, whether they be basic training, civil/military specialist and management training programs or customized further education at all levels. [...] As part of its presence, the armed forces is building a habitual picture of activities in the waters around Greenland and the Faroe Islands. The armed forces presence and overview of activities in the Arctic establishes a basis for solving many other tasks, including providing assistance to the Greenland community. (Esperssen et al., 2011, s. 22)

Att Grönlands inuitiska invånare ännu inte har röstat för total suveränitet har flera orsaker. Till skillnad från Nunavut, den andra inuitiska jurisdiktionen i världen, har Grönland inte uttryckt intentionen att etablera en regering baserad på inuitiska värderingar och styrningsprinciper. I förhandlingen om *Act on Greenland Self-Government* från 2009 saknades både en politisk och allmän diskussion om inuitiska fundament för styrning, och det har heller inte uppstått någon sedan dess, vilket tydligt pekar på en avsaknad av rutinarbete kring just denna fråga. En förklaring på den institutionella passiviteten är framförallt Grönlands organisatoriska beroende av Danmark

(Koukkanen, 2017). Det tydligaste beviset på Grönlands beroende av Danmark kommer från det årliga stora blockbidraget från den danska staten till landet. Tidigare var blockbidraget justerat efter Grönlands behov, men sedan introduktionen av lagen för självstyre har bidraget varit fixerat runt 3,6 miljarder danska kronor och står för 35 % av den grönländska statens inkomst (Grydehøj, 2016). Grönlands ekonomiska oberoende blir därför en väldigt stor aspekt för att Grönland ska kunna bli självständigt i framtiden.

Förvånansvärt nog kan nyckeln till grönländsk självständighet ligga i klimatförändringarna som bidrar till smältandet av polarisen och tillgängliggör Arktis många naturresurser som en bas för landets inkomst (Brincker, 2017). Det är estimerat att runt 11 % av världens energiresurser från olja och gas finns på Grönland (Mazza, 2017). Samtidigt försvåras Grönlands beroendesituation av att invånarna, på grund av sin koloniala historia, har låg utbildning och saknar expertis inom många yrkesområden. Detta hindrar de lokala invånarna från att kunna utvinna de många naturresurser som olja, gas, mineraler och metaller utan att tvingas importera kunskap utifrån (Kleist, 2010), och då oftast i form av arbetskraft från Danmark. Även landets klimat och geologiska struktur motarbetar möjligheten till utvinnandet av naturresurser som kräver mycket resurser och kunskap. Miljön är känslig, vädret är oförlåtligt, teknisk expertis saknas, samtidigt som infrastrukturen är outvecklad vilket gör effektiv transport nästintill omöjlig (Manning, 2017). Kungadömets implementering av Grönlands självständighet tenderar att fokusera på utvecklingen av naturresursindustrin även inom den arktiska strategin. Under tredje avsnittet för "Self-sustaining growth and development" (Espersen et al., 2011, s. 23) förklaras det bland annat att samarbetet mellan länderna på olika sätt ska tillgodose behoven för grönländsk utbildning inom området, bevara inuiternas traditionella kunskap om miljön, och bringa ekonomisk framväxt i landet. Parallellt kan strategins upplägg dock tolkas som att kungadömet normaliserat att Grönlands utveckling bör ske inom ramarna för utvinningsindustrin, såsom skolväsendets roll i citatet nedan. På detta sätt kan kungadömet som helhet och Danmark som enskild aktör behålla sin ledande position internationellt inom vetenskaplig forskning för det arktiska området, liknande det realismen beskriver att stater agerar utefter de beslut som kan gynna deras maktposition i det internationella anarkiska spelrummet.

Greenland targets that by 2020, at least $\frac{2}{3}$ of school leavers will have gained training leading to formal qualifications, and the Government of Greenland will prioritise supplementary further education as new requirements arise. In particular, the Self-Government will develop education and training in the mineral resources area, so Greenland will increasingly be able to offer relevant and qualified manpower in the offshore and mineral industry. (Espersen et al., 2011, s. 36)

Framtida industrivinster kompliceras vidare av att Grönlands redan pågående mineralutbrytning samlas inte heller de ekonomiska vinsterna i Grönlands regering. Lagförändringen från 2009 fungerar så att vinsterna från mineralutvinningen som stannar i Grönland har ett tak på 75 miljoner danska kronor, där överskottet delas upp jämnt mellan Danmark och Grönland. Överskottet som ges till den danska regeringen påverkar också en lika stor minskning i det årliga blockbidraget till Grönland. Ökningen av inkomsten från utvinning på Grönland innebär då också en progressiv minskning i ekonomiskt stöd från Danmark. Faktum är också att om mängden vinst överstiger det dubbla ekonomiska stödet från Danmark till Grönland, så etablerade lagförändringen att det årliga blockbidraget skulle upphöra helt. Från danskarnas sida så verkar även blockbidraget ses som en

form av välgörenhet liknande Danmarks ulandsbistånd (Grydehøj, 2016), men regeringen verkar inte vara villiga att fortsätta ge ekonomiskt stöd om det påskyndar Grönlands ekonomiska självständighet från Danmark.

Följaktligen kan samarbetet mellan Grönland och Danmark ses på många sätt som en internationell förebild till kampen för ursprungsfolks självständighet och frihet från gamla kolonialmakter i liberalistisk anda, men Grönlands historia påverkar starkt det beroendeförhållande som existerar mellan länderna idag. Utan Danmark har Grönland svårt att upprätthålla sitt officiella autonoma självstyre, och utan Grönland kan Danmark inte realisera sina arktiska intressen utifrån konventionella realistiska intressen: "Although Denmark is a small country, its possession of Greenland allows it to punch above its weight in the international arena." (Grydehøj, 2016, s. 108).

6.4 Norge

Norge publicerade år 2014 sin arktiska policy under Erna Solbergs politiska ledning, som även i 2019 sitter kvar som statsminister. Solberg författar även förordet i policyn, och skriver om hur inspirerad hon blir av dynamiken mellan befolkningen i norr (Norwegian Ministry of Foreign Affairs, 2014). Norge är det enda landet i denna studie vars ursprungsbefolkning inte inkluderar inuiter. Istället bebos framförallt den norsk-arktiska regionen av samer, även om de samerna bosatt sig utspritt över hela Norge (Arctic Council, 2015b). Solberg fortsätter med att beskriva Norge som en viktig aktör inom internationell diplomati i den arktiska regionen och samarbetar med andra länder för att få till grund den bästa möjliga framtida utvecklingen för Arktis. Tillsammans med andra länder och organisationer arbetar Norge för att Arktis ska förbli en fredlig, stabil och förutsägbar region. Bland annat nämns krisen på Krimhalvön, som upptrappades år 2014, i policydokumentet på grund av att Rysslands inblandning i konflikten hade kunnat leda till en förändrad säkerhetssituation mellan länderna i Arktis. Däremot upphöjer Solberg att det ligger i allas intresse att samarbeta, och Krim bearbetas inte vidare i självaste policydokumentet. Inom gränsen för den arktiska regionen bor 10 % av Norges befolkning, vilket gör det till den största procentuella andelen i jämförelse med de andra arktiska nationerna. En tredjedel av Norges landyta ligger bortanför den arktiska gränsen, samtidigt som Norges totala vattenyta uppgår till ett område sex gånger större än deras landyta (Norwegian Ministry of Foreign Affairs, 2014). Norges arktiska zon består av länen Nordland, Troms, Finnmark, samt Svalbard och Jan Mayen-öarna, med tillhörande havsområde (se Bilaga 2 för visuell referens). Ett administrativt sekretariat till Arktiska rådet etablerades år 2013 i Tromsø, och den norska regeringen har även stiftat Arctic Frontier Plus som ett forum inom det Arktiska rådet som stärker dialogen mellan medlemsstater, observatörer, och organisationer för ursprungsbefolkningen (Norwegian Government, 2015). Traditionellt har fiskindustrin och djurhållning varit de vitalaste delarna av ekonomin i de norra delarna av Norge, även om det nutida levernet är mer diversifierat. Fiskeindustrin har växt till att vara betydelsefull inte enbart på den lokala nivån, utan även att spela en vital roll i den globala matförsörjningen (Arctic Council, 2015b).

Samiska församlingar arbetar med flera projekt och samarbetspartners för att realisera mål och intressen för ursprungsbefolkningen. De samiska tingen i Norge, Sverige och Finland arbetar med att sprida, dela och dokumentera traditionell samisk kultur och kunskap. I Norges policydokument upphöjs några av dessa projekt, och visar på liberalistiska tankar genom att de stödjer och

uppmuntrar deltagande av individer och icke-statliga för att realisera sina intressefrågor. Framförallt samarbetar de tre tingen med att etablera ett gemensamt center för samiskt språk, Sámi Giellagáldu. Genom att utveckla språket och harmonisera terminologin mellan de olika samiska språken, önskar man att språket ska få ett ökat användande i samhället. Samarbetet mellan regeringarna i Norge, Sverige och Finland har även resulterat i påbörjade diskussioner kring en gemensam samekonvention. De officiella förhandlingarna om en delad konvention påbörjades år 2011, och är fortfarande under bearbetning. På en mer lokal nivå, arbetar det internationella reccentret i staden Kautokeino med att främja och stärka samarbete mellan samiska renskötare i regionen, men även att skydda renskötsel som hushållning och leverne. Ett annat intressant samiskt projekt, i förhållande till den lägre utbildningsnivån i norra Norge jämfört med resten av landet, är den samiska högskolan Sámi allaskuvlas fleråriga projekt med att dokumentera traditionell samisk kunskap (Norwegian Ministry of Foreign Affairs, 2014). Det uppmärksammas även på internationell agenda att Norge har ett inneboende intresse i sin ursprungsbefolkning och legala ramverk kring deras leverne. International Security Advisory Board, baserad i USA under den amerikanska staten, noterar att Norge har den bland den största gruppen av ursprungsbefolkning i Arktis, och av den anledningen ligger det naturligt i deras intresse att värna om deras rätt och kultur (International Security Advisory Board, 2016).

Det samiska parlamentet och samiska fullmäktige i Norge har en extra stor roll i uppbyggnaden av samarbete mellan de arktiska aktörerna. För att effektivt kunna skydda ursprungsbefolkningens intressen, behövs bra dialoger mellan involverade affärsaktörer (exempelvis renhållningsbranschen), myndigheter och lokalbefolkningen. Det norska utrikesdepartementet är bland annat med och finansierar ett projekt för att undersöka och utvärdera etiska riktlinjer för extrahering av resurser i områden som tillhör ursprungsfolket. Projektet, *Resource Extraction and Indigenous People - Evaluating Ethical Guideline*, leds från Árran Lulesami Center som går i linje med artikel 19 i UNDRIP, då den norska staten arbetar med ursprungsbefolkningen för att gemensamt undersöka och informera innan extrahering av resurser från det arktiska området tillhörande ursprungsbefolkningen sker (UNDRIP, 2007), och beskrivs utförligt i Norges policy för Arktis:

The Ministry of Foreign Affairs is financing a project entitled "Resource Extraction and Indigenous Peoples – Evaluating Ethical Guidelines", which is led by the Árran Lulesami Centre. The project is to survey and evaluate ethical guidelines for resource extraction in indigenous areas. The project group will review international, national, and local guidelines for economic activity in indigenous areas and analyse concrete resource extraction projects in Norway and Russia. The project group will also look at the possibility of cooperation with indigenous agencies and businesses on developing a ranking system in which companies are ranked according to how they fulfil ethical guidelines and interact with the local population. (Norwegian Ministry of Foreign Affairs, 2014, s. 24)

Den norska staten har även arbetat med insatser mot den låga utbildningsnivån i norr, för att öka potentialen för hela regionen. Utveckling av en stark, regional kunskapsbaserad affärsmiljö samt att utbilda personal för att arbeta i en sådan sektor har markerats som en viktig fråga för Norges regering. Steg i processen för att förbättra utbildningsnivå har bland annat varit att slå ihop de två universiteten i norra Norge till ett, University of Tromsø. Utbildningsdepartementet för även diskussioner kring framtida liknande projekt. För att arbeta mot Agenda 2030-målen, sjösatte utrikesdepartementet ett projekt ämnat till att främja norska intressen i Arktis, men även att bidra med förståelse kring statens skyldigheter i den arktiska regionen (Norway Ministry of Foreign

Affairs, 2014). Regeringens intresse av den norsk-arktiska zonen framgår tydligt i Norges policydokument. I jämförelse med Sverige, som också innehar en samisk ursprungsbefolkning, anser vissa forskare att det norska sametinget har ett närmare förhållande till den norska regeringen vilket även förbättrar situationen för ursprungsbefolkningen. Bland annat upphöjs det att Norge har högre engagemang till internationella obligationer än vad Sverige har. Konflikten om norska floden Alta, där regeringen önskade att göra till en damm och förstöra viktig mark för den samiska ursprungsbefolkningen, la grunden till den starka roll och status som de norska samerna har i Norge idag. Starka och effektiva protester från ursprungsbefolkningens visade på en samlad kollektiv kraft, även om dammen i slutändan ändå byggdes (Bazilchuk, 2015).

Norges ansvarstagande i den norsk-arktiska delen av landet avspeglas tydligt i att deras styre är baserat på liberalistiska tankar. Norge är en liberal demokrati, och genom att identifiera problemområden och arbeta för ursprungsbefolkningens välbefinnande, värnar och skyddar Norge om deras allmänna friheter. Människan föds jämställda och lika i ett liberalistiskt samhälle, vilket bland annat beskrivs tydligt av John Locke, och kan liknas med situationen i Norge. Flera problemområden har identifierats för ursprungsbefolkningen av regeringen, och insatser har satts in för att jobba med dessa. Utbildningsnivån önskar man höja, så att nivån är jämlikt norska medborgare emellan, oavsett i vilken del av landet man bor i. Därutöver, i och med etableringen av projektet *Resource Extraction and Indigenous People - Evaluating Ethical Guidelines* undersöker även norska staten rättigheterna och riktlinjerna att arbeta utefter när det kommer på tal att extrahera resurser ur samisk-ägda områden. Alla dessa exempel är exempel på ett liberalistiskt demokratiskt land och vilka strukturer ett sådant land agerar utifrån. Även genom att ursprungsbefolkningens intressen kan realiseras med hjälp av samarbete mellan olika institutioner och NGO:s i regionen, visar på Norges liberalistiska tankegång. Att individer kan kollektivt samlas i organisationer för att tillsammans uppnå gemensam vinning visar på en liberalistisk värdering. Dessa ömsesidiga fördelar individer emellan ska i sin tur leda till etableringen av rättvisa lagar och mänskliga rättigheter. Norge agerar även utifrån UNDRIP:s ramverk om mänskliga rättigheter med fokus på ursprungsbefolkningens överlevnad, värdighet och välmående. De samiska instituten och tingen som har etablerats och stöds av den norska regeringen är ett bra exempel på artikel 18 i UNDRIP om ursprungsfolkens rätt till deltagande i beslutsprocesser som påverkas deras liv och leverne med representanter de själva har utsett (UNDRIP, 2007).

Norge har dock inte alltid agerat i samma liberalistiska anda, framförallt om man ser tillbaka på Alta-konflikten i början av 1970-talet. Norge önskade bygga ut Altaälven till att inhysa vattenkraftverk, vilket skulle dränka den samiska byn i nära anslutning till älven. Trots tunga protester, som ledde till ett starkt fäste för samerna i det norska samhället, så togs beslutet att bygga dammen trots allt (Sveriges Radio, 2012). Då beslutet togs trots protester framförallt från ursprungsbefolkningen, men även från allmänheten, agerade den norska staten i tydligt självintresse. Politikerna tog ett rationellt beslut för landet, då dammen skulle bidra med energi för invånarna att bruka och dra nytta av. Trots denna allmänna nytta kränktes samernas rättigheter till land, då både deras by och stora areal med renbetesmarker lades under vatten. Norge agerade i Alta-konflikten går utefter realismens grundtankar om staten som enad aktör och individer med begränsad kraft.

6.5 Ryssland

Rysslands officiella policy för Arktis utfärdades år 2009 och gäller fram till 2020. När policyn antogs år 2008 satt Dmitrij Medvedev som president i Ryssland, och vid hans avgång tog Vladimir Putin över både presidentposten och Arktis-policyn. Den rysk-arktiska zonen inkluderar delrepubliken Sacha, provinserna Murmansk, Arkhangelsk, Krasnoyarsk, Nenets, Yamal-Nenets, autonoma delar i Tjuktjen samt ett mindre antal öar i området (se Bilaga 2 för visuell referens). Policydokumentet illustrerar tre faser i Rysslands strategiska utveckling i Arktis. Den första fasen mellan år 2008 och 2010 fokuserade landet på att utvidga möjligheterna för internationellt samarbete i regionen men även att fokusera på det nationella genom etableringen av ett statligt program för utveckling i den arktiska zonen. Mellan år 2011 och 2015 arbetade Ryssland med en internationell juridisk utformning om att klargöra dragningen av den externa ryska arktiska gränsen och att lösa strukturella problem kopplat till ekonomin i den rysk-arktiska zonen. I dagsläget, från år 2016 och fram till 2020, fokuserar Rysslands strategiska prioritering på att transformera den rysk-arktiska basen till en ledande resursbas för hela landet (Russian Federation, 2008). Viktigt att poängtera är även att Ryssland är den enda staten som inte är NATO-medlem i ett sammanhang där resterande stater med arktiskt territorium är unionens grundare, något som har lett till obalans i relationen länderna emellan där Ryssland hamnar på ena sidan och Kanada, USA, Norge och Danmark på andra (Flake, 2017).

Ryssland har inte skrivit under de två huvudsakliga internationella legala avtalen för ursprungsbefolkningens rättigheter, nämligen ILO:s konvention nr 169 och FN:s deklaration om mänskliga rättigheter (University of Minnesota, u.å.). I det första utkastet av FN:s deklaration om mänskliga rättigheter, något som skulle ha bidragit till ökade förmåner för ursprungsbefolkningen som ofta befinner sig i minoritet, röstade först Ryssland emot förslaget för att sedan lägga ner sin först i omröstningen av den slutgiltiga versionen. Ursprungsbefolkningen i den rysk-arktiska regionen upplever svårigheter då de befinner sig långt från huvudstaden och den centrala civilisationen. Regionen är väldigt stor geografiskt sett och bebos av förhållandevis få människor, vilket ytterligare ger upphov till komplikationer då befolkningen blir underrepresenterade på flera samhällspolitiska nivåer. Landrättigheter för ursprungsbefolkningen är dessutom fortfarande inte fullständigt erkända av den ryska regeringen, och resulterar i att den lokala befolkningen har mindre kontroll över deras områdens utveckling. När det gäller industrier förlagda i områden tillhörande ursprungsbefolkningen existerar det väldigt få regelverk som reglerar förhållandet mellan ursprungsfolket och industri. Ett sådant förhållande leder till obalans i maktstrukturen och osäkerhet kring vilka riktlinjer som ska följas, och resulterar även i förminskade möjligheter för att delta i den lokala utvecklingen på individnivå. För att vända denna trend har projekt lanserats i Ryssland och under ledningen av Center for Support of Indigenous Peoples of the North har kartor tagits fram som enklare ska kunna reglera industriella aktiviteter, framförallt i Kamchatka och Yakutia där betydande ekonomiska industrier är förlagda (Semenova, 2008). Kartorna kan därmed generera stabilare möjligheter för att vända den negativa trenden av obalans i maktstrukturer. Viss förändring i mentaliteten har börjat märkas av hos individer på högre styrelsepositioner inom den ryska regeringen. År 2002 togs frågan om ursprungsbefolkningens intressefrågor upp på en hög legal nivå i Ryssland, vilket markerade ett viktigt skifte i kampen om en rättvis och jämlik behandling för de ryska ursprungsfolken (Semenova, 2008).

[...] indigenous issues were discussed for the first time in the Interagency Commission on Constitutional Rights in Russia. This is evidence of the change in mentality among governmental officials in Russia. As part of this transformation, the idea has gained ground that indigenous issues are not only and predominantly social problems (such as poverty, alcohol addiction, marginal lifestyle), but also matters of national security (traditional land use areas, natural resources, cultural identity, genetic and biological diversity). (Semenova, 2008, s. 10)

Den ryska staten erkände vissa rättigheter till ursprungsbefolkningens år 1928. Grupperna erkändes genom att inkluderas på en lista, *List of Indigenous People*, och genom att vara del av listan erkändes man offentligt som en minoritet och ursprungsbefolkning. Vid uppkomsten av listan erkändes 26 ursprungsfolk i Ryssland, en siffra som år 2008 kom att växa till 45 grupper av offentligt erkända ursprungsfolk. Listan har historiskt sett haft en avsevärd stor betydelse för ursprungsbefolkningen. Att stå utanför listan ger konsekvenser framförallt märkbart i legala frågor, där erkända grupper har lagen och rättigheterna på sin sida genom den erkända statusen. Det finns långt över 100 grupper av ursprungsfolk i Ryssland, vilket innebär en stor andel människor vars status som ursprungsbefolkning inte är erkända av staten. Begreppet "ursprungsbefolkning" innefattar alla grupper i norr vars status har erkänts av ryska antropologer, och vars levnadssätt inkluderar bevarandet av deras traditionella livsstil och ekonomiskt leverne. Samma kriterier används av ILO i konvention 169 för att etablera ursprungsbefolkningens status (Semenova, 2008; ILO, 1989). För ursprungsbefolkningen i Arktis har Ryssland lagt upp ett strategiskt mål att förbättra livskvaliteten och de sociala förutsättningarna för ekonomiska aktiviteter för individerna i regionen. Detta gäller för ursprungsbefolkningen som helhet, eftersom inga specifika grupper av ursprungsfolket tas upp i det nationella policydokumentet. Varken "inuit" eller "sami" nämns i dokumentet, och begreppet "indigenous" nämns endast tre gånger i hela dokumentet. I det stora hela, pekar Rysslands strategi på förbättringar för alla de individer som är bosatta inom den rysk-arktiska zonen, och inte endast medlemmar ur ursprungsbefolkningen. Vad som däremot har identifierats specifikt för ursprungsbefolkningen är behovet av utbildningsprogram riktade till ursprungsfolken, speciellt för att förbereda barnen för livet i ett modernt samhälle (Russian Federation, 2008).

Policydokumentet för fram att Ryssland uppnår sina strategiska mål i den arktiska regionen genom samarbete mellan institutionella krafter och samhällseliga organisationer, som följer både ryska och internationella regelverk och avtal (Russian Federation, 2008). Civilsamhällets roll är ovisst och omdebatterad av forskare, och beskrivs å ena sidan som svagt och icke-existerande men i vissa fall även som en ovärderlig och stark del av samhället. Civilsamhällets roll upphöjs i de situationer där den kan motverka auktoritarism inom det ryska styrelseväsendet. Samtidigt är rollen som politisk ledare traditionellt väldigt betydelsefull i Ryssland, och relationen mellan ledaren och folket jämte hur detta förhållande förändras är centralt att beakta (Semenova, 2008). Hobbess teori om att en stark makt behövs för att samla människor under sig passar bra in på Rysslands agerande och retorik, vilket visar på nationalstatens centrala vikt och starka styrande och talar för influenser av realism inom det ryska styret.

Centralmakten i Ryssland har på senare år växt sig starkare. Lagen om självstyrande regioner har alternerats på senare år, och lokalt självstyre växte sig starkare i samma veva som antalet kommuner ökade drastiskt i Ryssland. Sedan år 2004 har antalet kommuner i Ryssland dubblerats, och med ökat självstyrande kommer även ökat ansvar. Ett ansvar som i slutändan blev för mycket för kommunerna var att själva strategiskt implementera självstyre (Semenova, 2008). Framförallt blev

det ett ekonomiskt problem då de nya kommunerna helt enkelt saknade finansiella- och humanresurser och fallerade i utbyggnationen av infrastrukturen. Exempel på de ansvar som kommunerna skulle ta hand om var att förebygga terrorism och extremism, hjälpa småföretagare, och utveckla lantbrukssektorn (Mokeyev, 2011). Det faktum att kommunernas inte kunde organisera all den makt som de tidigare reformerna av styrelsesystemet gav, slog hårt mot ursprungsbefolkningen. Ursprungsbefolkningen är ofta beroende av lokal makt som löser lokala frågor. Återigen är nationalstatens centrala status tydlig. År 2008 beskrivs Rysslands politiska situation i artikeln *Russian Indigenous People of the North as Political Actors* från 2008, som "Governance as a liberal concept is not recognized and applied by the state, and there is deficit in its understanding and lack of capacity for both state and non-state actors." (Semenova, 2008, s. 17). Liberala tendenser lyser med sin frånvaro i Rysslands styrande organ, både på regeringsnivå och för NGO:s samt andra externa aktörer.

Genom att utöka antalet kommuner och ge utökade befogenheter utefter rysk lagstiftning, etablerar Rysslands sina statliga nationella intressen även på lokal nivå. Sedan 1990 har även frågan om ursprungsbefolkningen hoppat runt på olika instanser på regeringsnivå. Strukturell reformation inom regeringen har även lett till en otillräcklig kompetens och otillförlitlig assistans inom ledningen. Utan direkta direktiv, har den faktiska hemvisten för den politiska sakfrågan om ursprungsfolket varit ovisst och förflyttats runt mellan olika myndigheter såsom Ministry of Nationalities, State Committee of Northern Affairs, Ministry of Regional Affairs och Ministry of Economic Development and Trade. Olika lagförändringar och svårigheter att etablera en långvarig kontakt med specifik myndighet har lämnat väldigt lite kontroll över det lokala självstyret som ursprungsbefolkningen är i behov av (Semenova, 2008). Utan klarhet i frågan, motarbetas den ryska ursprungsbefolkningen och möter på svårigheter att rättvist delta i beslutstagande institutionella processer på regeringsnivå.

Där regeringen inte har lyckats bidra med tillräckligt stöd till ursprungsbefolkningen har civila samhället tagit vid. År 1990 etablerades The Russian Association of Indigenous People (RAIPON) som är en paraplyorganisation för alla NGO:s i Ryssland med koppling till ursprungsbefolkningen. RAIPON:s mål är att skydda de legitima intressena och rättigheterna för ursprungsfolken, vilket inkluderade bland annat rätten till land, naturliga resurser och självstyre i linje med rysk lag. Med över 250,000 medlemmar är RAIPON den enda NGO i Ryssland som har kapaciteten att representera alla ursprungsfolk i norr. RAIPON och den ryska staten håller inte alltid med varandra i intressefrågor, men genom att initiera workshops hoppas man kunna hitta en gemensam lösning som gagnar båda parterna. I vissa intressefrågor finns dock djupgående problematik som är svårlöst, framförallt när det gäller landägarreformer (Semenova, 2008).

Although RAIPON leaders succeeded in finding appropriate solutions to several issues in the working groups, there remain a number of principal questions relating to traditional land use areas where compromise has yet to be achieved. These encompass property rights and land use, the establishment of traditional land use areas, compensation for damage to the traditional economy or subsistence, and indigenous peoples' rights to co-management and decision-making; the last two processes embrace the monitoring of traditional land use areas, the ethnological impact assessment of projects in traditional lands, and indigenous representation in power. (Semenova, 2008, s. 9)

Genom att inte komma överens om legala bestämmelser kring självbestämmande över det traditionella land tillhörande den rysk-arktiska ursprungsbefolkningen, riskerar Ryssland att gå emot artikel 26 och 32 i UNDRIP:s ramverk. Enligt artikel 26 och 32 har den ryska ursprungsbefolkningen rätt att själva utforma och kontrollera strategier och prioriteringar för utveckling av användningen av deras territorium och andra resurser (UNDRIP, 2007). UNDRIP:s ramverk går även i samma riktlinje som RAIPON:s åsikter kring traditionella landrättigheter, vilket ger möjligheter för förändring av det nuvarande legala systemet kring landsrätt för ursprungsbefolkningen i Ryssland.

RAIPON sitter även med som en permanent medlem i Arktiska rådet, och är även delaktiga som observatörer i UN Environments forum. Lagförslag som berör ursprungsbefolkningen utformas i delaktighet med RAIPON och säkerställer därigenom att inflytande av ursprungsbefolkningen tar plats på regeringsnivå och i institutionella processer (Arctic Council, 2016). RAIPON:s etablering i det ryska samhället och som förespråkare för ursprungsfolken i intressefrågor går även utefter UNDRIP:s ramverk om inkludering av ursprungsfolk i politiska beslutsprocesser enligt artikel 18 (UNDRIP, 2007). Genom att ursprungsbefolkningen får lov att delta i beslutstagande processer genom att kollektivt organisera sig kan man urskilja drag av liberalismen. Även om den ryska staten fortfarande tar besluten, har ursprungsbefolkningen visst inflytande om vad det slutgiltiga resultatet följaktligen blir. Då ursprungsfolken kan medverka i beslutsprocesser bidrar detta till en rättvis representation av befolkningen, vilket även lägger grunden för ett jämställt styre av ett land.

7. Diskussion och slutsatser

I denna fallstudie har Ethnographic Content Analysis och teorier från internationella relationer använts för att undersöka hur den arktiska ursprungsbefolkningen ges inflytande i fem arktiska länders politiska beslutsprocesser: USA, Kanada, Danmark (Grönland), Norge och Ryssland. Genom att analysera ländernas respektive officiella arktiska policys med hjälp av liberalistiska och realistiska teorier inom internationella relationer kan ländernas institutionella processer förklaras. Staternas institutionella processer visar de strukturer, regler, normer och rutiner som ligger till grund för statens förhållande till ursprungsbefolkningen. Resultatet av studien visar att flertalet länder erkänner den arktiska ursprungsbefolkningens mänskliga rättigheter, men hur rättigheterna implementeras och till vilken utsträckning ursprungsbefolkningen får medverka i implementeringen skiljer sig åt mellan staterna. Skillnaden ligger framförallt i hur maktstrukturen är fördelad mellan staten och ursprungsbefolkningen, där vissa länder uppvisar en stark centralmakt (Antunes & Camisão, 2017) medan andra ger större utrymme för självbestämmande och självstyre (Meiser, 2017). Generellt har staterna därför en betydande roll för beslutstagande influerat av både realistiska och liberalistiska värderingar. I den mån som staterna agerar efter liberalistiska värderingar så arbetar dem aktivt mot att samarbeta med ursprungsbefolkningen och bekräfta deras rätt till inflytande för att generera en representativ bild av samhället. Ibland visas detta kanske tydligast genom att vissa av staterna i sina ramverk för arktisk utveckling refererar till FN:s deklaration om ursprungsfolkens rättigheter (UNDRIP, 2007) för att påvisa hur regeringen är medveten om sina skyldigheter gentemot sin ursprungsbefolkning. Å andra sidan visar nationalstatens centrala roll i beslutsprocesser på att realistiska värderingar fortfarande väger tungt i samhällsstrukturen samt utformandet av nationella intressen och policys. Arktis som område är väldigt viktigt ur ett geostrategiskt och ekonomiskt perspektiv för länderna, och resulterar i att

ursprungsbefolkningens inflytande blir begränsat eller försvårat av staten i vissa sakfrågor som berör båda parter (Semenova, 2008).

Analysen av ländernas institutionella processer illustrerar en gradvis variation på hur väl deras arktiska ursprungsbefolkning ges rätt till inflytande och självbestämmande, och även om staterna tar avstamp i UNDRIP för att se till att dessa rättigheter följs. Vissa mönster framträder i denna variation. På ena sidan spektrumet, vilar relationen mellan den norska ursprungsbefolkningen och norska regeringen på ett brett inflytande och ger upphov till en central roll för ursprungsbefolkningen i samhället. Ett tydligt exempel på det norska förhållandet är samarbetet mellan utrikesdepartementet och Árran Lulesami Center som undersöker riktlinjer kring extrahering av resurser i områden tillhörande ursprungsbefolkningen. Norge har därigenom visat på ett gott samarbete med sin samiska ursprungsbefolkning och även tydligt implementerat liberalistiska värderingar i samernas frihet till självstyre (Norwegian Ministry of Foreign Affairs, 2014). Historiskt sett har Norge däremot uppvisat mer realistiska tendenser, bland annat i konflikten om älven Alta där man etablerade dammar för vattenkraftverk och vattenlade en samisk by och betesmarker trots kraftiga protester både från samerna och samhället i stort (Bazilchuk, 2015). Idag har Norge gått ifrån sina realistiska tendenser i regeringens intressefrågor länkade till ursprungsbefolkningen i klar fördel för samernas utveckling och välbefinnande (Norwegian Government, 2015). Grönlands självstyre är också ett exempel på en ökande självständighet för den arktiska ursprungsbefolkningen genom ett successivt överlåtande av ansvar från den danska regeringen (Grydehøj, 2016). Danmark visar på förståelse för inuiternas situation genom att stödja och samarbeta med den grönländska regeringen (Alfredsson, 2010; Espersen et al., 2011). Samarbetet som existerar inom kungadömet bekräftar tydligt en liberalistisk uppfattning om att fredlig samverkan kan gynna alla parter. Samtidigt präglas unionen av Grönlands ekonomiska beroendeställning till danskt budgetunderstöd och försvårar realiseringen av verklig självständighet som nation (Grydehøj, 2016). Detta faktum gagnar den danska regeringens intressen i den arktiska regionen genom att Danmark kan ta del av Grönlands naturresurser och geostrategiska betydelse för dansk militär, som på många sätt bidrar till att upprätthålla en historisk suveränitet i regionen baserat på realistisk grund.

I en annan del av det inuitiska Arktis har Kanada också haft en historisk suveränitet. Till skillnad från Grönland som är geografiskt åtskild från Danmarks centralmakt, så fungerar inuitiskt självstyre inom gränserna för Kanada som nationalstat och federation (Shadian, 2018). I och med tillträdet av Trudeau-administrationen påbörjade Kanada en omarbetning av landets arktiska policy som visar en tydlig förbättring i synen på ursprungsbefolkningens rättigheter till skillnad från tidigare. Regeringen är noggrann att understryka liberalistiska värderingar i bekräftandet av ursprungsbefolkningens inneboende rätt till självstyre och jämlikhet (Government of Canada, 2010), som kan visas bland annat genom etableringen av det inuitiska territoriet Nunavut (Morrison, 2004b). Samtidigt är den legala rättsprocessen som ska leda fram till ökat självbestämmande i olika administrativa områden föråldrad, där konstitutionen och bedömning av kulturarvet genom ett kulturtest försvårar förhandlingarna till inuiternas och andra gruppers nackdel (Eisenberg, 2013; Tousaw, 2018). Kanada tenderar att ignorera ursprungsbefolkningens perspektiv i den geografiska indelningen av grupper i det kanadensiska Arktis (Bennett et al., 2016) och sättet att bedöma deras kulturarv, som fungerar till fördel för regeringens realistiska intressen inom extraheringsindustrin och syn på den kanadensiska arktiska identiteten som suverän.

Ytterligare ett problematiskt legalt ramverk är kopplat till den arktiska ursprungsbefolkningen kunde finnas i USA. Den amerikanska ursprungsbefolkningen i den arktiska zonen av Alaska lyder under ett regelverk som både ger vissa rättigheter till självstyre och självbestämmande, samtidigt många begränsningar och undantag i lagen påverkar till vilken grad som självstyret gäller (US Government, 2000). Att skydda Arktis från överhängande fara är en säkerhetsprioritet för USA, som hyser stort intresse för deras arktiska region sett både ur ett geostrategiskt- och säkerhetsperspektiv. Ursprungsbefolkningen skyddas i samma utsträckning som resten av det amerikanska folket mot externa och interna hot, vilket visar på en liberalistisk syn om jämställdhet mellan gemene man, samtidigt som ursprungsbefolkningen lyder under en tuffare lagstiftning och därigenom särbehandlas av staten på grund av sin tillhörighet (International Security Advisory Board, 2016). Att samhället inte är representerat av människor från olika samhällsnivåer, och istället är toppstyrt, kopplas samman med synsätt inom realismen (Sambo Dorough, 2010).

Ryssland har utav alla länderna i fallstudien starkast prägling av nationalstatens traditionellt tunga roll i förhållande till den arktiska ursprungsbefolkningen. Ryska kommuner fick utökat självstyre, vilket gynnade ursprungsbefolkningen som är beroende av lokal makt som löser lokala frågor, men detta togs tillbaka då kommunerna efter att ha ökat exponentiellt i antal inte längre hyste de finansiella eller mänskliga resurserna att hålla kvar vid en sådan grad av bestämmande (Semenova, 2008; Mokeev, 2011). Att Ryssland inte heller har skrivit under FN:s internationella deklaration om mänskliga rättigheter försvårar ytterligare för ursprungsbefolkningens traditionella leverne (University of Minnesota, u.å.). Statens dominerande roll som maktcentrum ligger i linje med värderingar inom realismen om nationalstatens ställning. Ursprungsfolken får viss del av inflytande i institutionella processer genom organisationen RAIPON, som deltar i etableringen av regelverk riktat mot den ryska ursprungsbefolkningen. Genom en mer jämställd inkludering från samhället, lägger RAIPON grund för framväxten av en rättvis lagstiftning, och visar parallellt på liberalistiska värderingar i sitt agerande (Semenova, 2008).

De teoretiska perspektiven realism och liberalism inom internationella relationer kan på detta sätt förklara de arktiska staternas institutionella processer i relation till den arktiska ursprungsbefolkningen genom att lyfta tendenser och värderingar som ligger till grund för bestämmelser som påverkar till vilken grad ursprungsbefolkningen ges möjlighet till självstyre och självbestämmande. Mönster av både liberalistiska och realistiska värderingar och intressen kan urskiljas i staternas institutionella ramverk som berör ursprungsbefolkningen. Gemensamt porträtterar alla nationer i sina officiella ramverk liberalistiska värderingar som en grund för samarbetet mellan regering och ursprungsbefolkningen, men staten som beslutsfattande aktör och huvudsaklig makthavare inom ett suveränt gränsområde påverkar i sista hand ursprungsbefolkningens möjlighet till självständig utveckling. Till och med UNDRIP, som fungerar som en överordnad internationell riktlinje för hur stater bör behandla ursprungsfolkens rättigheter, visar att diskussionen om autonomi fokuserar främst på rätt till självbestämmande inom staters gränser, snarare än rätt till självständighet och frigörelse från dem, vilket syns tydligast i artikel 46.1 (UNDRIP, 2007). Världsordningen påverkas därför fortfarande av en realistisk syn på maktrelationer och samarbete. Oftast visas denna syn i staternas institutionella processer genom deras juridiska ramverk. Att analysera komplexa juridiska ramverk i samband med en analys av beteende och värdering som härstammar ur staternas institutionella processer, har visat sig vara av

komplex natur i valet av Ethnographic Content Analysis som metod, men även begränsats av ett större behov av juridisk förförståelse. Studiens styrka ligger samtidigt i att den har bidragit med ökad förståelse till att det existerar ett reellt samband mellan teorier inom internationella relationers inflytande på USA:s, Kanadas, Danmarks, Norges och Rysslands institutionella processer som påverkar det faktiska samarbetet med ursprungsbefolkningen i Arktis. Ett förslag till vidare forskning skulle kunna fokusera mer djupgående på den juridiska och rättsliga problematiken som existerar mellan internationell lag och nationell lag angående ursprungsbefolkningars rättigheter, samt se till de intranationella legala strukturer som försvårar samarbete, utveckling och bevarandet av ursprungsbefolkningens traditionella leverne utifrån ursprungsfolkens perspektiv.

Referenser

- Alfredsson, G. (2010). Human rights and indigenous rights. I N. Loukacheva (Red.), *Polar Law Textbook* (s. 147–170). Köpenhamn, Danmark: Nordic Council of Ministers.
- Altheide, D.L., & Schneider, C.J. (2013). *Qualitative media analysis* (2. uppl.). Kalifornien, USA: SAGE Publications.
- Antunes, S., & Camisã, I. (2017). Realism. I S. McGlinchey, R. Walters & C. Scheinpflug (Red.), *International Relations Theory* (s. 15–21). E-International Relations Publishing. Hämtad från <https://www.e-ir.info/>
- Arctic Council. (2015a). *Finland*. Hämtad 27 april 2019 från <https://arctic-council.org/index.php/en/about-us/member-states/finland>
- Arctic Council. (2015b). *Norway*. Hämtad 11 maj 2019 från <https://arctic-council.org/index.php/en/about-us/member-states/norway>
- Arctic Council. (2016a). *Arctic peoples*. Hämtad 29 april 2019 från <https://arctic-council.org/index.php/en/our-work/arctic-peoples>
- Arctic Council. (2016b). *Russian association of indigenous peoples of the north (RAIPON)*. Hämtad 10 maj 2019 från <https://arctic-council.org/index.php/en/about-us/permanent-participants/raipon>
- Arctic Council. (2017). *Permanent participants*. Hämtad 29 april 2019 från <https://arctic-council.org/index.php/en/about-us/permanent-participants>
- Arctic Council. (2018). *United States of America*. Hämtad 14 maj 2019 från <https://arctic-council.org/index.php/en/about-us/member-states/united-states-of-america>
- Arneson, R.J. (2006). Justice after Rawls. I J.S Dryzek, B. Honig & A. Phillips (Red.), *The Oxford Handbook of Political Theory* (s. 45–64). New York, USA: Oxford University Press.
- Arruda, G.M., & Krutowski, S. (2017). Social impacts of climate change and resource development in the Arctic: Implications for Arctic governance. *Journal of Enterprising Communities: People and Places in the Global Economy*, 11(2), 277–288. <https://www.emeraldinsight.com/doi/abs/10.1108/JEC-08-2015-0040>
- Bazilchuk, N. (2015). *The Sámi in Norway have more influence on politics than the Swedish Sámi*. Hämtad 13 maj 2019 från <http://sciencenordic.com/s%C3%A1mi-norway-have-more-influence-politics-swedish-s%C3%A1mi>
- Bennett, M.M., Greaves, W., Riedlsperger, R., & Botella, A. (2016). Articulating the Arctic: contrasting state and inuit maps of the Canadian north. *Polar Record*, 52(267), 630–644. <https://doi.org/10.1017/S0032247416000164>
- Bjola, C. (2013). Keeping the arctic ‘cold’: The rise of plurilateral diplomacy. *Global Policy*, 4(4), 347–358. <https://doi.org/10.1111/1758-5899.12075>
- Brincker, B. (2017). Images of the Arctic: visualising Greenland as an indigenous people and a modern nation. *Visual Studies*, 32(3), 251–261. <https://doi.org/10.1080/1472586X.2017.1358107>

Broznan, I.G., Leschine, T.M., & Miles, E.L. (2011). Cooperation or conflict in a changing Arctic? *Ocean Development and International Law*, 42(1-2), 173–210. <https://doi.org/10.1080/00908320.2011.543032>

Bryman, A. (2016). *Social Research Methods* (5. uppl.). Oxford, Storbritannien: Oxford University Press.

Callaghan, T., Furgal, C., Marchant, H., Prowse, T.D., Vilhjálmsson H., & Walsh, J.E. (2007). Polar Regions (Arctic and Antarctic). I O.A. Anisimov, D.G. Vaughan (Red.), *Climate change 2007: impacts, adaptation and vulnerability* (s. 653–685). Hämtad från <https://www.ipcc.ch/report/ar4/wg2/>

Collins, L.M., & Murtha, M. (2010). Indigenous environmental rights in Canada: The right to conservation implicit in treaty and Aboriginal rights to hunt, fish and trap. *Alberta Law Reviews*, 47(4), 959–991. Hämtad från <https://home.heinonline.org/>

Corntassel, J., & Woons, M. (2017). Indigenous perspectives. I S. McGlinchey, R. Walters & C. Scheinpflug (Red.), *International Relations Theory* (s. 131-137). E-International Relations Publishing. Hämtad från <https://www.e-ir.info/>

Donnelly, J. (2006). Human rights. I J.S. Dryzek, B. Honig & A. Phillips (Red.), *The Oxford Handbook of Political Theory* (s. 601–620). New York, USA: Oxford University Press.

Dryzek, J.S., Honig, B., & Phillips, A. (2006). Introduction. I J.S Dryzek, B. Honig & A. Phillips, (Red.), *The Oxford Handbook of Political Theory* (s. 3–41). New York, USA: Oxford University Press.

Eisenberg, A. (2013). Indigenous cultural rights and identity politics in Canada. *Review of Constitutional Studies*, 18(1), 89–110. Hämtad från <https://home.heinonline.org/>

Espersen, L., Holm Johannesen, K.L., & Kleist, K. (2011). *Denmark, Greenland and the Faroe Islands: Kingdom of Denmark Strategy for the Arctic 2011–2020*. Hämtad 24 april 2019 <http://um.dk/en/foreign-policy/the-arctic/>

Flake, L.E. (2017). Contextualizing and disarming Russia's Arctic security posture. *The Journal of Slavic Military Studies*, 30(1), 17–29. <https://doi.org/10.1080/13518046.2017.1271647>

Galston, W.A. (2010). Realism in political theory. *European Journal of Political Theory*, 9(4), 385–401. <https://doi.org/10.1177/1474885110374001>

Gerring, J. (2007). The case study: what it is and what it does. I C. Boix & S.C. Stokes (Red.), *The Oxford Handbook of Comparative Politics* (s. 90-122). New York, USA: Oxford University Press.

Gismondi, M. (2008). *Ethics, liberalism and realism in International Relations*. Storbritannien: Routledge.

Given, L.M. (2008). *The SAGE Encyclopedia of Qualitative Research Methods*. Kalifornien, USA: SAGE Publications.

Government of Canada. (2010). *The Government of Canada's approach to implementation of the Inherent Right and the Negotiation of Aboriginal Self-Government*. Hämtad 29 april 2019 från <https://www.rcaanc-cirnac.gc.ca/eng/1100100031843/1539869205136>

Government of Canada. (2018a). *Overview of a recognition and implementation of indigenous rights framework*. Hämtad 29 april 2019 från <https://www.rcaanc-cirnac.gc.ca/eng/1536350959665/1539959903708?wbdisable=true>

Government of Canada. (2018b). *Self-government*. Hämtad 29 april 2019 från <https://www.rcaanc-cirnac.gc.ca/eng/1100100032275/1529354547314>

Government of Canada. (2018c). *Toward a new Arctic policy framework*. Hämtad 29 april 2019 från <https://www.rcaanc-cirnac.gc.ca/eng/1499951681722/1537884604444>

Government of Canada. (2019). *Indigenous community development national strategy*. Hämtad 29 april 2019 från <https://www.sac-isc.gc.ca/eng/1550512330682/1550512404487>

Griffiths, F. (2011). Arctic security in an age of climate change. I J. Kraska (Red.), *Arctic Security: The indirect approach* (s. 3–19). USA: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511994784>

Grydehøj, A. (2016). Navigating the binaries of island independence and dependence in Greenland: Decolonisation, political culture, and strategic services. *Political Geography*, 55, 102–112. <http://dx.doi.org/10.1016/j.polgeo.2016.09.001>

Heleniak, T. (2014). Arctic population and migration. I J. Nymand Larsen & G. Fondahl (Red.), *Arctic Human Development Report: Regional processes and global linkages* (s. 53–104). Köpenhamn, Danmark: Nordic Council of Ministers. <http://dx.doi.org/10.6027/TN2014-567>

Hobbes, T. (2004). *Leviathan eller En kyrklig och civil stats innebäll, form och makt* (E. Backelin, Övers). Göteborg, Sverige: Daidalos.

ICC Canada. (2008). *The sea ice is our highway: An Inuit perspective on transportation in the Arctic*. Hämtad 27 april 2019 från <https://www.inuitcircumpolar.com/project/the-sea-ice-is-our-highway-an-inuit-perspective-on-transportation-in-the-arctic/>

ILO. (1989). *C169 - Indigenous and Tribal Peoples Convention, 1989 (No. 169)*. Hämtad 16 maj 2019 från https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_ILO_CODE:C169

ILO. (u.å.). *Ratifications of C169 - Indigenous and Tribal Peoples Convention, 1989 (No. 169)*. Hämtad 2 maj 2019 från https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000:11300:0::NO:11300:P11300_INSTRUMENT_ID:312314

Interagency Arctic Research Policy Committee (IARPC). (2016). *Arctic Research Plan: FY2017-2021*. Hämtad 15 maj 2019 från <https://www.iarpccollaborations.org/plan/index.html>

International Security Advisory Board. (2016). *Report on Arctic policy*. Hämtad 22 maj 2019 från <https://2009-2017.state.gov/t/avc/isab/262342.htm>

IWGIA (International Work Group for Indigenous Affairs). (u.å.). *Sápmi*. Hämtad 2 maj 2019 från <https://www.iwgia.org/en/sapmi>

- Johnston, P.F. (2010). Arctic energy resources and global energy security. *Journal of Military and Strategic Studies*, 12(2), 1–22. Hämtad från <https://jmss.org/>
- Kleist, M. (2010). Greenland's self-government. I N. Loukacheva (Red.), *Polar Law* (s. 171–198). Köpenhamn, Danmark: Nordic Council of Ministers.
- Krippendorff, K. (2013). *Content analysis: An introduction to its methodology*. (3. uppl.). Kalifornien, USA: SAGE Publications.
- Kuokkanen, R. (2017). 'To see what state we are in': First years of the Greenland Self-Government Act and the pursuit of inuit sovereignty. *Ethnopolitics*, 16(2), 179-195. <https://doi.org/10.1080/17449057.2015.1074393>
- Lamothe, D. (2019). *Trump administration's new Arctic defense strategy expected to zero in on concerns about China*. Hämtad 14 maj 2019 från https://www.washingtonpost.com/national-security/2019/03/15/trump-administrations-new-arctic-defense-strategy-expected-zero-concerns-about-china/?noredirect=on&utm_term=.fd6a9cd82fbd
- Loukacheva, N. (2010). Arctic governance. I N. Loukacheva (Red.), *Polar Law* (s. 125–146). Köpenhamn, Danmark: Nordic Council of Ministers.
- Manning, L. (2017). Mining for compromise in pastoral Greenland: Promise, progress, and problems in international law's response to indigenous people. *American University International Law Review*, 32(4), 931–970. Hämtad från <https://home.heinonline.org/>
- Mazza, M. (2015). The prospects of independence for Greenland, between energy resources and the rights of indigenous peoples (with some comparative remarks on Nunavut, Canada). *Beijing Law Review*, 6(4), 320–330. Hämtad från <https://home.heinonline.org/>
- Meiser, J.W. (2017). Liberalism. I S. McGlinchey, R. Walters & C Scheinflug (Red.), *International Relations Theory* (s. 22–27). E-International Relations Publishing. Hämtad från <https://www.e-ir.info/>
- Meyer, W.H. (2012). Indigenous rights, global governance, and state sovereignty. *Human Rights Review*, 13(3), 327–347. <https://doi.org/10.1007/s12142-012-0225-3>
- Mokeev, M. (2011). *Developments of local self-government in Russia: Municipal reform outcomes*. New York, USA: SSRN. <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2228062>
- Morrison, D. (2004a). Inuit culture. I G. Hallowell (Red.), *The Oxford Companion to Canadian History*. Hämtad 27 april 2019 från <https://www.oxfordreference.com/>
- Morrison, D. (2004b). Inuit history. I G. Hallowell (Red.), *The Oxford Companion to Canadian History*. Hämtad 27 april 2019 från <https://www.oxfordreference.com/>
- Nilsson, A.E. (2018). The United States and the making of an Arctic nation. *Polar Record*, 54(275), 95–107. <https://doi.org/10.1017/S0032247418000219>
- Norwegian Government. (2015). *The Arctic Council*. Hämtad 20 maj 2019 från <https://www.regjeringen.no/en/topics/high-north/arctic-council/id2008503/>

Norwegian Ministry of Foreign Affairs. (2014). *Norway's arctic policy*. Hämtad 27 april 2019 från https://www.regjeringen.no/globalassets/departementene/ud/vedlegg/nord/nordkloden_en.pdf

O'Faircheallaigh, C. (2012). International recognition of indigenous rights, indigenous control of development and domestic political mobilisation. *Australian Journal of Political Science*, 47(4), 531–545. <https://doi.org/10.1080/10361146.2012.731484>

Piskunova, E. (2010). Russia in the Arctic: What's lurking behind the flag? *International Journal*, 65(4), 851–864. Hämtad från <https://home.heinonline.org/>

Regeringskansliet. (2005). *The Sami - an indigenous people in Sweden*. Hämtad 27 april 2019 från <http://www.samer.se/2137>

Russian Federation. (2008). *Russian federation's policy for the Arctic to 2020*. Hämtad 4 maj 2019 från <http://www.arctis-search.com/Russian+Federation+Policy+for+the+Arctic+to+2020>

Rynning, S. (2013). Arctic security order: Collective security, collective defense, or something new? *Journal of Military and Strategic Studies*, 15(2), 1–15. Hämtad från <https://jmss.org/>

Sambo Dorough, D. (2010). Inuits of Alaska: current issues. I N. Loukacheva (Red.), *Polar Law Textbook* (s. 199-220). Köpenhamn, Danmark: Nordic Council of Ministers

Scopelliti, M., & Conde Pérez, E. (2016). Defining security in a changing Arctic: helping to prevent an Arctic security dilemma. *Polar Record*, 52(267), 672–679. <https://doi.org/10.1017/S0032247416000528>

Semenova, T. (2008). *Russian indigenous people of the north as political actors*. Hämtad 20 maj 2019 från <https://www.arcticcentre.org/loader.aspx?id=e35b5283-1275-4c0b-beef-d2654ce3cfff>

Shadian, J.M. (2018). Navigating political borders old and new: The territoriality of indigenous inuit governance. *Journal of Borderlands Studies*, 33(2), 273–288. <https://doi.org/10.1080/08865655.2017.1300781>

Sharp, T.L. (2011). The implications of ice melt on Arctic security. *Defense Studies*, 11(2), 297–322. <https://doi.org/10.1080/14702436.2011.590318>

Stacey, R. (2018). The dilemma of indigenous self-government in Canada: Indigenous rights and Canadian federalism. *Federal Law Review*, 46(4), 669–688. Hämtad från <https://home.heinonline.org/>

Sveriges Radio. (2012). *Alta-konflikten, från civil olydnad till samisk terrorism*. Hämtad 13 maj 2019 från <https://sverigesradio.se/sida/avsnitt/44486?programid=2519>

The White House. (2013). *National strategy for the Arctic region*. Hämtad 20 maj 2019 från https://obamawhitehouse.archives.gov/sites/default/files/docs/nat_arctic_strategy.pdf

Tousaw, J. (2018). Meeting halfway: Reassessing “cognizable to the Canadian legal and constitutional structure”. *Indigenous Law Journal*, 16/17(1), 85–109. Hämtad från <https://ilj.law.utoronto.ca/>

UN. (u.å.). *United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples*. Hämtad 2 maj 2019 från <https://www.un.org/development/desa/indigenouspeoples/declaration-on-the-rights-of-indigenous-peoples.html>

UNDRIP. (2007). *United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples*. Hämtad 29 april 2019 från https://www.un.org/development/desa/indigenouspeoples/wp-content/uploads/sites/19/2018/11/UNDRIP_E_web.pdf

UN Environment. (u.å.). *Arctic region*. Hämtad 30 april 2019 från <https://www.unenvironment.org/fr/node/958>

University of Minnesota. (u.å.). *Ratification of international human rights treaties - The Russian Federation*. Hämtad 17 maj 2019 från <http://hrlibrary.umn.edu/research/ratification-russia.html>

US Government. (2000). *Statement on signing the executive order on consultation and coordination with indian tribal governments*. Hämtad 15 maj 2019 från https://www.energy.gov/sites/prod/files/nepapub/nepa_documents/RedDont/Req-EO13175tribgovt.pdf

Yin, R.K. (2013). *Case study research* (5. uppl.). Kalifornien, USA: SAGE Publications.

Bilaga 1

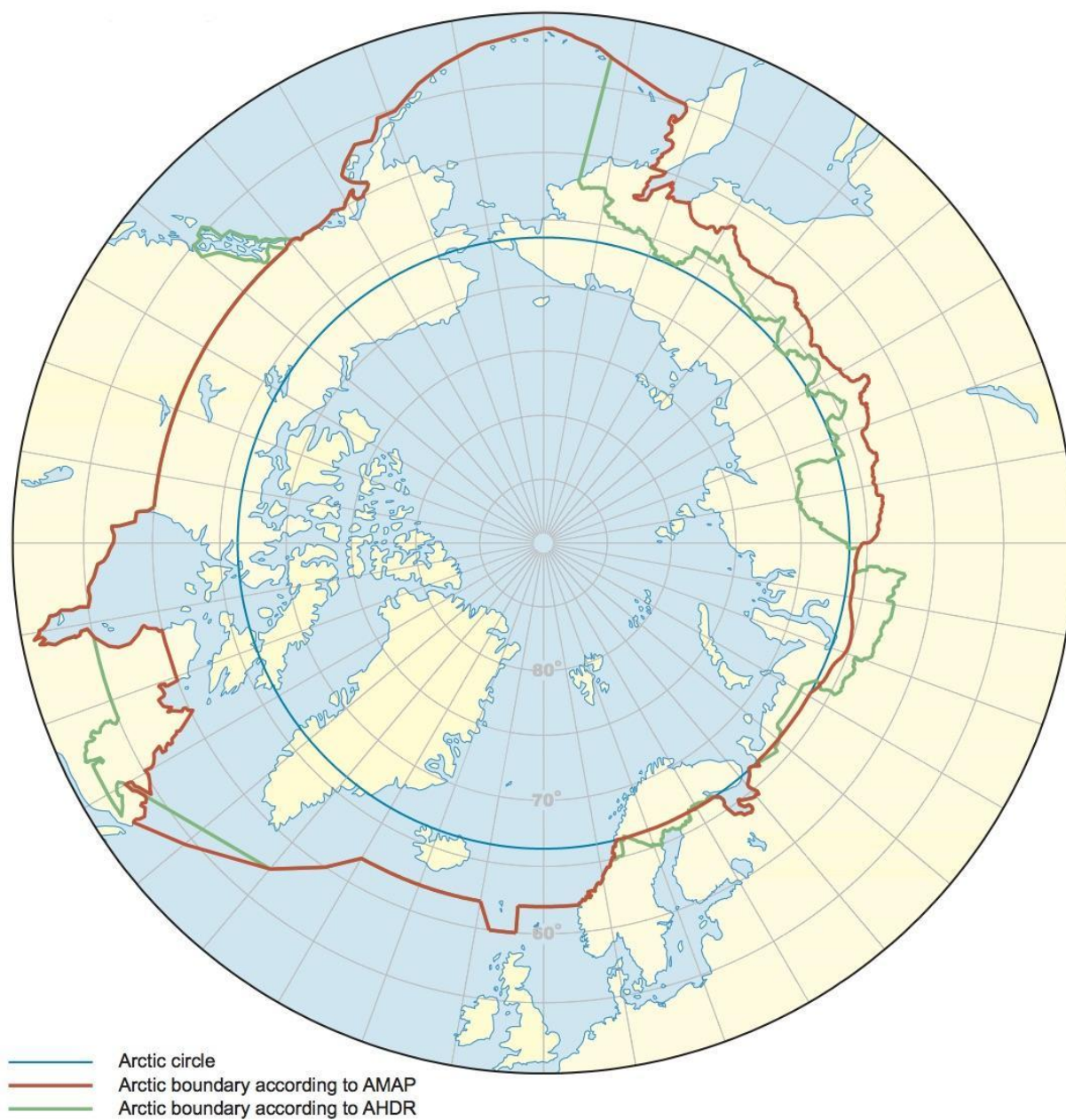

Bild 1. Arctic Boundaries. Arktiska gränser definierade av Arctic Monitoring and Assessment Programme (AMAP) och Arctic Human Development Report (AHDR). Sammansatt av Winfried K. Dallman (u.å.) Hämtad 28 april 2019 från <https://arctic-council.org/index.php/en/learn-more/maps>

Bilaga 2

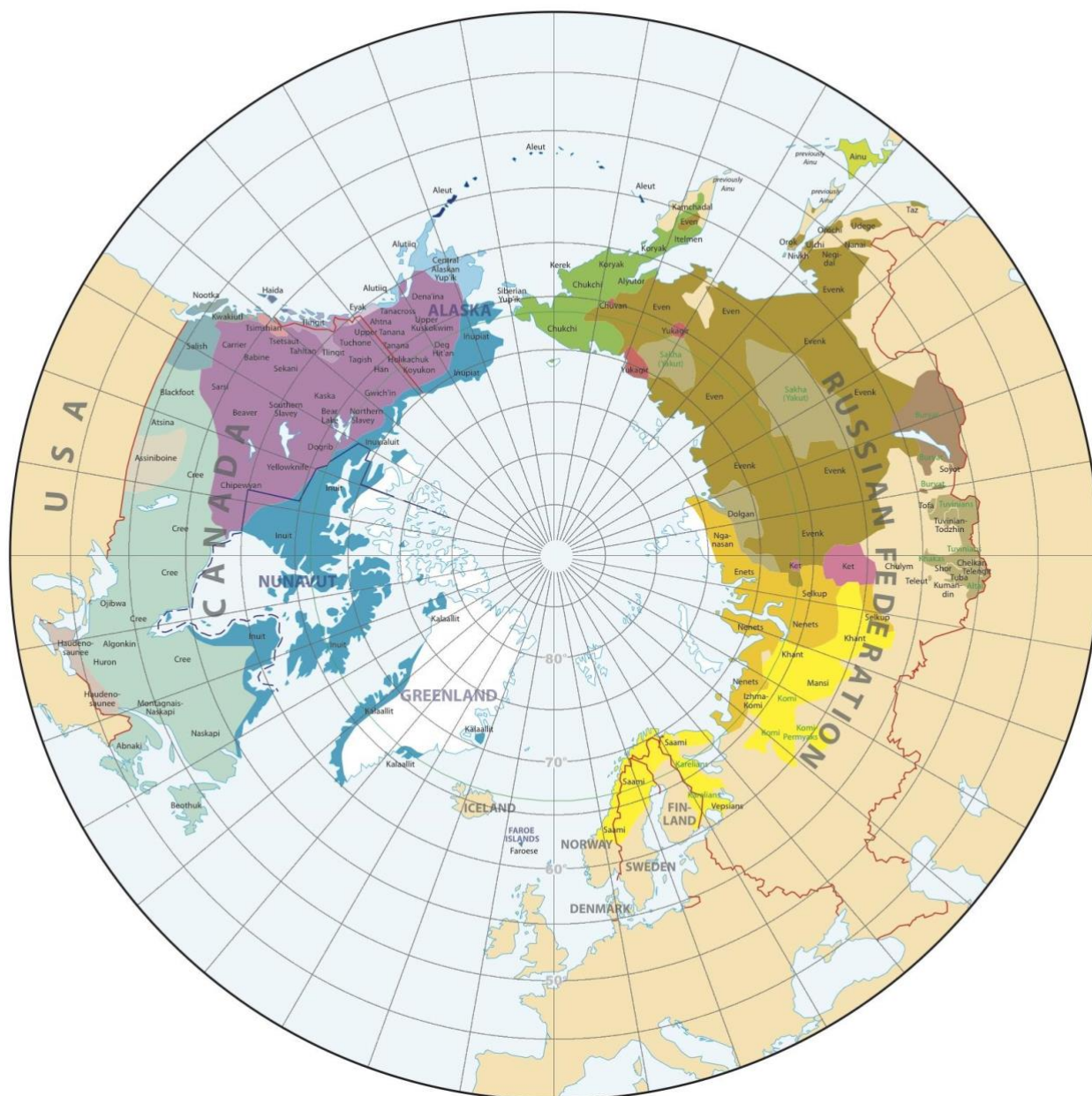

Bild 2. *Indigenous Peoples of the Arctic Countries*. Karta över de olika arktiska ursprungsfolken. Färgerna representerar olika språkfamiljer. Sammansatt av Winfried K. Dallman (u.å.). Copyright av Norwegian Polar Institute. Hämtad 28 april 2019 från <https://arctic-council.org/index.php/en/learn-more/maps>

Bilaga 3

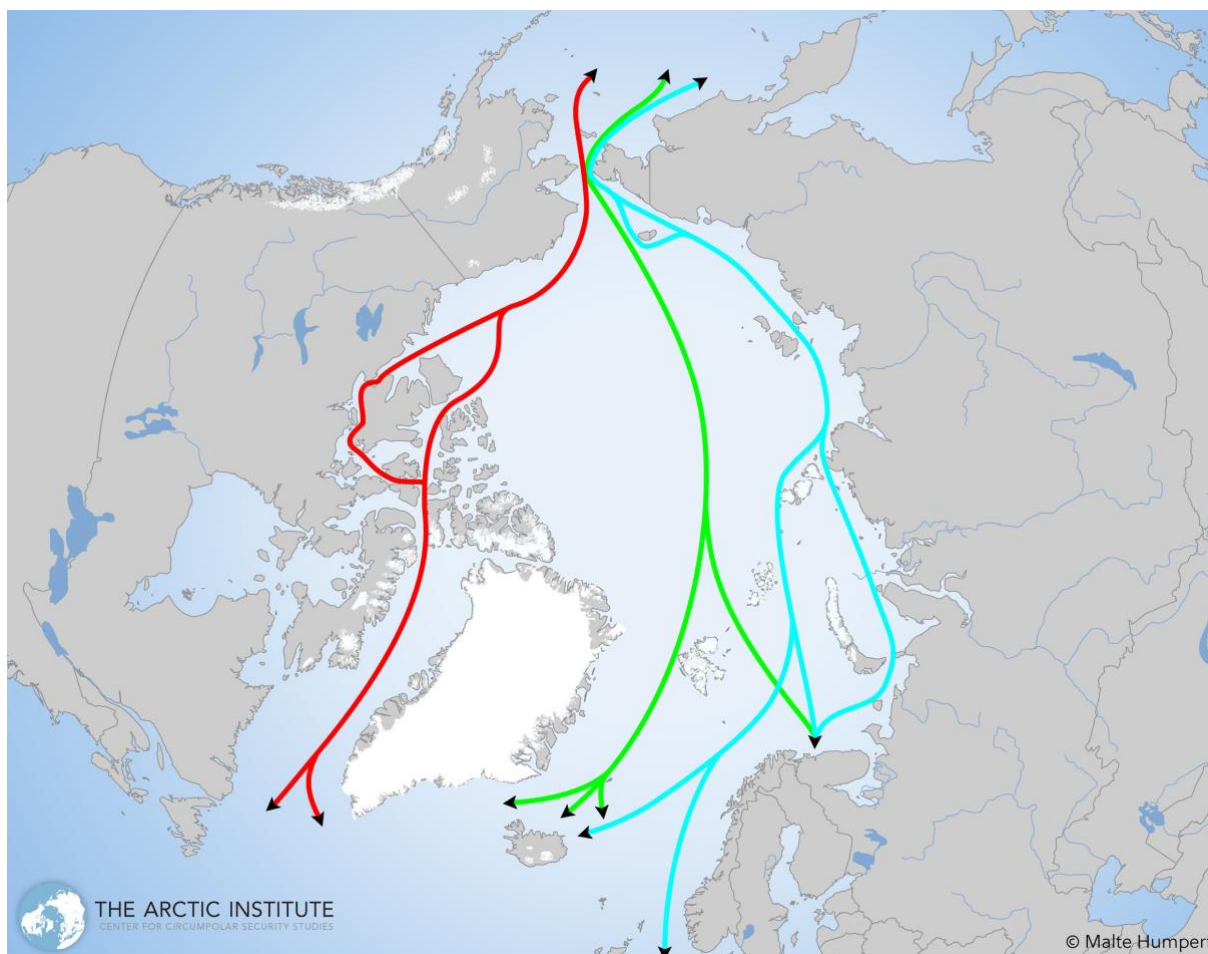

Bild 3. *Arctic Shipping Routes*. Karta över handelsvägar i den arktiska regionen. Röd färdväg visar Nordvästpassagen (Northwest Passage), grön färdväg visar en framtida möjlig transpolär handelsväg (Transpolar Sea Route), och blå färdväg visar Nordostpassagen (North East Passage) som till viss del överlappar med den ryska Northern Sea Route. Copyright av Malte Humpert, The Arctic Institute (2016). Hämtad 5 maj 2019 från <https://www.thearcticinstitute.org/arctic-maps/>